

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto . . \$3.00
Za pol leta \$1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays
50,000 Readers

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.
NO. 104. — ŠTEV. 104. NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 3, 1916. — ŠTEDA, 3. MAJA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Nemčija je baje že sestavila odgovor na noto Zdr. držav.

ODGOVOR JE POVOLJEN IN BO NA VSAK NAČIN ZADOVOLJIL ČLANE DRŽAVNEGA DEPARTMANTA. — NAJBRŽE BO PRIŠLO DO NADALJNIH POGAJANJ. — NEMČIJA SE BO VPRIHODNJE DRŽALA PREDPISOV LJUDSKEGA PRAVA. — AMERIŠKI DRŽAVNI TAJNIK NI DOBIL ŠE NOBENEGA POROČILA OD POSLANIKA GERARDA. — ULOGO RAZSODNIKA BO IGRAL ŠPANSKI KRALJ.

Washington, D. C., 2. maja. — Nemška vlada je že izgotovila odgovor na noto Združenih držav in ga bo v najkrajšem času poslala v Washington. To se je danes doznalo iz zanesljivega vira.

Odgovor bo kratak in jednat in bo najbrže obsegal sledeče točke:

— Nemčija se bo tudi v bodoče posluževala podmorskih čelnov, toda pri tem bo natančno izpolnjevala vse določbe mednarodnega prava.

— Nemški podmorski čolni imajo pravico preiskati vsako sovražno trgovsko ladjo. Potopiti je ne smejo, izven v slučaju, da bi hotela pobegniti oziroma da bi se na ponovno znamenje ne hotela vstaviti.

— Torpediranje se ne sme prej izvršiti, dokler niso vsi pasažirji in vse moštvo na varnem.

— Nemčija bo zahtevala, da se bodo držale istih predpisov tudi vse ostale bojujoče se države.

— Nemčija ima dovolj dokazov, da so skoraj vse angleške trgovske ladje pravzaprav bojne ladje. Poveljniki teh ladij so dobili od svoje vlade naročilo, da morajo stopiti pri vsaki priliki v ofenzivo in napadati nemške bojne ladje. Po mnenju Nemčije ima vsaka trgovska ladja na sebi lahko dva ali tri tope, toda to orožje ji mora služiti edino za obrambo, nikakor pa ne sme ž njim napasti.

V odgovoru bo nadalje omenjeno, kolikrat je že Anglija prekršila določbe mednarodnega prava. Nemčija bo zahtevala, da morajo Združene države tudi proti Angliji tako odločno nastopiti kot so nastopile proti njej.

Predsednik Wilson se je danes posvetoval s svojim kabinetom o položaju. Kaj so ukrenili, se dozda še ni dalo dognati.

Washington, D. C., 2. maja. — Neoficielna poročila pravijo, da bo Nemčija predlagala Združenim državam, da naj poverijo zadevo glede bojevanja s podmorskimi čolni razsodišču.

Ko so danes vprašali državnega tajnika Lansinga, kaj bi ukrenile Združene države v tem slučaju, ni hotel odgovoriti.

Ameriška vlada bo najbrže hotela sama rešiti vprašanje, tičeče se smrti ameriških državljanov, vse drugo bo pa izročila v pretes posebnemu razsodišču.

Državni tajnik Lansing ni dobil zadnje dni še nobenega poročila od ameriškega poslanika Gerarda v Berlinu. Niti tega mu ni sporočil, o čem se je posvetoval z nemškim cesarjem v glavnem stam.

Nemško časopisje je mnenja, da bo Nemčija začasno cpustila bojevanje s podmorskimi čolni.

Amsterdam, Nizozemsko, 2. maja. — Iz zadnjih poročil, ki so dospela iz Berlina, se da sklepati, da se bo Nemčija popolnoma uklonila Združenim državam in izpolnila vse njihove zahteve. Vse časopisje soglaša v tem, da bi si Nemčija nakopala zelo velikega sovražnika, če bi ne ugodila zahtevam Združenih držav.

“Frankfurter Zeitung” zelo napada nemškega zunanjega ministra von Jagowa. Pravi, da so njegove roke preslabe, da bi v tem viharnem času vodile državno krmilo.

“Koelnische Zeitung” poroča, da bi zavezniki, posebno pa Francozi in Angleži, zelo radi videli, če bi napovedale Združene države Nemčiji vojno. Potemtakem bi si pridobili močnega zaveznika, kateremu bi Nemčija ne mogla tako lahko kljubovati.

London, Anglija, 2. maja. — Neka tukajšnja brzojavna agentura je dobila iz Amsterdama poročilo, da bo nemška vlada poslala v četrtek svoj odgovor Združenim državam.

Poslanik Gerard se je vrnil v Berlin. Časnikarski poročevalci niso zamogli od njega ničesar izvedeti.

V političnih krogih vlada mnenje, da bo nastopil kot razsodnik med Nemčijo in Združenimi državami španski kralj Alfons.

Pariz, Francija, 2. maja. — Knez Buelow se je vrnil iz Švice v Nemčijo. Pravijo, da bo uporabil ves svoj ugled in ves svoj vpliv samo da bo Nemčija ugodno odgovorila na ameriško noto.

Srbi kupili bojno ladjo, ki rušilec “Velika”. Rušilec bo Rim, Italija, 2. maja. — Tukaj spremlja transportne ladje, ki naj bi srbsko pomladništvo naznanja, bodo prevažale srbske čete s Krfa da je kupila srbska vlada torped-v Solun.

Iz Pittsburgha.

Dva mrtva in nad trideset ranjenih. — Straža je streljala na stavkarje. — Med ranjenimi so najbrže tudi Slovenci.

Pittsburgh, Pa., 2. maja. — Dva stavkarja sta bila danes ustreljena in enaintrideset ranjenih, ko je prišla nanje streljati privatna straža Edgar Thompson Co. v Braddocku, Pa.

Bitka se je vršila pred vratni tovarne, ko so stavkarji zahtevali od delavcev, da se jim pridružijo. Straže so prišle nato streljati, vsled česar sta obležala dva delavca na mestu mrtva; poleg tega jih je bilo tudi več ranjenih, eden težko in mislijo, da bo umrl.

Straži se je pridružila tudi premožarska “policija” in velik oddelek šerifov. Stavkarji so bili radi tega zelo razburjeni in so hoteli vsled tega vdreti v notranjost, toda niso mogli, ker je kar deževalo krogelji.

Governor Brumbaugh je včeraj ponoči ukazal poslati tri večje čete osemnajstega infanterijskega polka v okolico Braddocka. Dalje je tudi deseti regiment pripravljen za slučaj kakšne potrebe.

Umorjena sta bila: John Vargo, 20 let, oženjen; in John Riley, 30 let, neozženjen.

Med imenikom ranjenec sta dva imena: Mike Perka in Joe Magarič, ki mislimo, da sta Slovenci.

Po napadu so se stavkarji vrnili v mesto, kjer so imeli različni govorniki govore in se zgrajali nad postopanjem kapitalistov.

Na mesto so poklicale takoj zdravniške in bolniške vozove, ki pa niso mogli takoj zraven, ker so krogelje preveč na gosto padale.

Železničarji na pittsburski cesti in železnici so se vrnili na delo, ko jim je družba deloma ustregla. Ko se je na ulici pojavila prva kakra, so jo bili ljudje nad vse veseli in so jo pozdravljali z različnimi vzkliki.

Potopljeni parniki.

London, Anglija, 2. maja. — Danes sta bila potopljena dva parnika, ki sta bila najeta od ameriškega podpornega odbora za Belgijo. Domneva se, da sta zadela na mine.

Angleški parnik “Hendenhall” je bil potopljen in švedski parnik “Friesland” močno poškodovan. Oba parnika sta bila na potu iz Portland, Me. v Rotterdam; peljala sta blago in hrano za Belgijo. Neko pozneje došlo poročilo celo naznanja, da se je “Friesland” potopil.

Angleški parnik “City of Rochester” se je potopil. Razven enega, so se vsi rešili.

Potopil se je tudi brazilski parnik “Rio Branco”. Zadel je na mine. Moštvo je bilo rešeno.

Na potopljenih angleških parnikih “Aegusa” in “Nasturtum” je utonilo 13 mož. Zadel sta na mine v Sredozemskem morju.

Velik požar.

Raleigh, N. C., 2. maja. — V trgovskem delu mesta je zgodaj danes izbruhnil požar, ki je napravil na poslopljih za \$200,000 škode.

Uvoz zlatnine večji.

Glason poročila carinskega urada se je v letošnjem aprilu importiralo za \$3,000,000 več dragih kamnov kot lansko leto istega meseca.

Špion Fay.

Pri včerajšnji obravnavi proti nemškim špionom, med katerimi je tudi Robert Fay, so prinesli v sodniško dvorano neko njegovo izjavo, s katero je on mislil razdejavati parnike in tovarne za municijo. — Sodnika bo dobila kakega večaka, da bo to izjavo preiskal in povedal, ako bi bila res nevarna.

Brezplačno

dobe vsi naši naročniki v Pennsylvaniji knjžico “Nega postava za pomladne delavce v Pennsylvaniji”. Števil je to knjžico Kateri naročnik prejme.

Izpred Verduna.

Francozi poročajo, da so nekoliko napredovali južno od Douaumonta. — Nove ruske čete.

Marseille, Francija, 2. maja. — Danes se je zopet izkrcalo tukaj precej ruskih vojakov, katere so poslali na fronto pred Verdunom. To je že četrti ruski kontingent, ki se je izkrcal na francoski obali.

Pariz, Francija, 2. maja. — Iz popoldanskega poročila je razvidno, da Nemci z vsi silo obstreljujejo francoske postojanke pri hribu Le Mort Homme in pri Avo-courtu.

Južno od hriba Le Mort Homme so Francozi precej napredovali. Istotako tudi pri Douaumontu. — Zavzeli so nemške strelne jarkove v dolžini 500 do 600 metrov.

Berlin, Nemčija, 2. maja. — Vojno ministrstvo naznanja: — Severno od Loosa je napadla večera zvečer neka nemška patrulja močno angleško posadko in jo pregnala iz njenih postojank. Francoske vojske smo deloma pobili, deloma vjeli.

Artilerijska bitka med Vauxom in Douaumontom še ni končana.

Z Balkana.

Ves južni del Albanije je v grških rokah. — Angleži so sablokirali otok Thasos.

Berlin, Nemčija, 2. maja. — Južni del Albanije, katerega je Grška pred več meseci z dovoljenjem Avstrije in Nemčije anektirala, se nahaja zdaj čisto v grških rokah. Ozemlje upravlja civilna uprava, ki ima svoj sedež v Komici.

Angleške bojne ladje so sablokirale otok Thasos, ker so bile na tem otoku aretirale grške oblasti nekega angleškega podanika. Grška vlada je vložila proti temu odločen protest, na katerega pa še dozda ni dobila odgovora.

Pariz, Francija, 2. maja. — Tukajšnje časopisje je dobilo iz Soluna poročilo, da se je vršil v nedeljo velik shod Venizelovih pristavev. Navzoči so sprejeli resolucijo, v kateri izražajo, da bodo do konca zvesti zaveznikom in da bodo poskušali pregovoriti vlado, da se jim bo pridružila. — Po shodu so se vršile po mestih velike demonstracije. Demonstrante je slednje preganalo grško vojaštvo. — Na shodu je rekel nek govornik, da bi Grki najbolje napravili, če bi odstavili kralja Konstantina.

Premog bo dražji.

Premogarske družbe bodo povisale cene premoga, pri prodaji na debelo in na drobno, za 25—50 odstotkov. Izgovarjajo se, da so bile do tega primorane, ker so morale delavcem približati plače. — Višje cene pridejo v veljavo to poletje.

Italijani premagani.

Dunaj, Avstrija, 2. maja. — Vojno ministrstvo naznanja, da so pognali Avstrije pri Gorici Italijane v beg. — Par vročih porazov so doživeli Italijani tudi na tirolski fronti.

Eksplozija.

Trenton, N. J., 2. maja. — V Chandler Oilcloth Co. je nastala eksplozija, pri kateri so bili trije delavci ubiti in več ranjenih. — Škode na posloplju je za več kot \$20,000.

Bolgarski poslanci.

Berlin, Nemčija, 2. maja. — Iz Budimpešte poročajo, da je dospelo tja več bolgarskih poslancev, ki so namenjeni na Dunaj in v Berlin. Ogrsko prebivalstvo jih je navdušeno pozdravilo. Vse hiše so bile v zastavah.

Priseljevanje.

Washington, D. C., 3. maja. — Priseljevanje v Združene države je v marcu nekoliko poskočilo. — Prišlo je sem nekako 39,000 tujcemcev; medtem ko jih je bilo februarju le 24,000, oziroma v januarju le 17,000.

Mehika.

Isjava Scotta in Obregona. — Pogosto se bo najbrže danes podpisalo. — Ameriške čete zaustavile mehiške.

El Paso, Tex., 2. maja. — Po osemurni konferenci sta general Hugh L. Scott, zastopnik Združenih držav in general Alvaro Obregon, zastopnik Carranzove vlade, izdala sledečo izjavo:

Se vedno se posvetovala kot prijateljstva in upava, da bo konec zadovoljiv za obe vladi. Druga ni kar bi bilo vredno omeniti.

K temu je mehiški konzul Garcia pristavil, da se posvetovanje mirno vrši in da se bo jutri skoro gotovo na mednarodnem mostu podpisala pogodba.

General Funston je bil danes tu in je odpotoval v Columbus, N. Mex. Če bo šel v Mehiko k Pershingu, ni omenil.

Douglas, Ariz., 2. maja. — Nek večji oddelek Carranzovih čet je danes poskušal priti iz Sonore v Chihuahua preko Pulpito Pasa, toda ameriške čete so ga ustavile, ker je dotični oddelek najbrže imel sovražne namene napram Amerikancem. — Tako se glasi neko ameriško poročilo.

Glason poročila je bil ta oddelek pod poveljstvom kol. Jesusa Maria Aguirre. Te čete je opazil nek ameriški zrakoplovec ter to sporočil ameriškemu poveljniku.

Do boja ni prišlo, ker se je mehiški oddelek takoj vstavil in se utaboril. Kolonel Aguirre je poslal generalu Gomezu sla, kot so pozneje doznali Amerikanci.

“Rusi” v Franciji so Srbi.

Nek višji mornariški častnik Združenih držav je včeraj izjavil, da je prepričan, da so “Rusi” v Franciji v resnici Srbi iz otoka Krfa.

Mestna hiša v Lille.

Berlin, Nemčija, 2. aprila. — V mestni hiši v Lille je izbruhnil požar. Vse prizadevanje ognjegasev da bi ogenj pogasil, je bilo brezuspešno. Poslopje je skoraj do tal pogorelo. — Slavna knjižnica, ki je vsebovala nad 100,000 zvezkov, je uničena.

Pozor pošiljatelj denarja!

Takom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRAJSKO, ŠTAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGRSKI blizu 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dospale v roke prejemnikov na tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom, ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov. Denar nam pošljite po “Domestic Postal Money Order” ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K.	\$.	K.	\$.
5....	90	120....	17.40
10....	1.80	180....	18.85
15....	2.25	140....	20.70
20....	3.05	150....	21.75
25....	3.80	160....	23.20
30....	4.50	170....	24.85
35....	5.25	180....	26.10
40....	5.95	190....	27.65
45....	6.70	200....	29.00
50....	7.40	250....	36.25
55....	8.15	300....	43.50
60....	8.85	350....	50.75
65....	9.60	400....	58.00
70....	10.80	450....	65.25
75....	11.05	500....	72.50
80....	11.75	600....	87.00
85....	12.50	700....	101.50
90....	13.20	800....	116.00
100....	14.50	900....	130.50
110....	15.95	1000....	142.00

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primernejši računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dopsa na saped posiljati par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roko, se pri nas ne morejo več roki spreminjati.

TYRREKA FRANK BANK, 30 Cortlandt St., New York, N. Y.

K revoluciji na Irskem. Splošna vojaška dolžnost.

PRI NEMIRIH JE BILO MRTVIH TUDI VELIKO ŽENSK. — NEKATERI DELI GLAVNEGA MESTA IRSKE SO ČISTO RAZDEJANI. — VSTAŠI SO ZAKOPALI VELIKO MUNICIJE IN OROŽJA. — VDAJI SO SE ZATO, KER JIM JE ZAČELO PRIMANJKOVATI HRANE. — MRTVIH JE BILO KAKIH 500 OSEB, NAD 1,500 PA RANJENIH. — DRŽAVNI TAJNIK ZA IRSKO, BIRRELL.

London, Anglija, 2. maja. — Angleška vlada je danes ponovila svojo trditev, da je vstaja v Dublinu popolnoma zatrta, pristavlja pa, da je po okolici še precejšnje število vstašev, katerim vladni vojaki dozda še niso mogli priti do živoga. Vstaši, pod poveljstvom Jamesa Larlina, so precej oddaljeni od Dublina in so sklenili, da se bodo bojevali do zadnje kaplje krvi.

Vsak dan se izve več podrobnosti o pcestnih bojih, ki so se vršili v Dublinu. Vladni vojaki niso streljali samo na vstaše, pač pa tudi čisto na nedolžne ljudi, ki so se slučajno prikazali na ulico.

Med mrtvimi in ranjenimi je precej žensk. Kolikor se je moglo dozda dognati, je bilo mrtvih 500 oseb, ranjenih pa nad 1,500.

Posamezni deli glavnega irskega mesta so popolnoma razdejani. Nekateri hiše je uničil požar, nekatere je razdejala artilerija. Vstaši so bili zakopali veliko množino streljiva in orožja. Vlada je prepričana, da imajo Irce na razpolago več streljiva in pušk kot se je dozda mislilo.

Vdati so se morali zato, ker jim je zmanjkalo živil in drugih potrebščin. Pri Ashbourne se je vnela vroča bitka med vstaši in močno policijsko posadko. Bitka je trajala pet ur. Deset stražnikov je bilo mrtvih, nad dvajset pa težko ranjenih. Koliko izgub so imeli vstaši, se dozda še ni moglo dognati.

London, Anglija, 2. maja. — Vrhovni poveljnik Sir John French je podal nocoj sledečo izjavo:

— V Dublinu so zavladale zopet normalne razmere. Nemiri so se vršili danes samo v okraju York, drugače pa vlada po vsej okolici mir.

Holyhead, Wales, 2. maja. — Danes je dospel sem iz Dublina Augustine Birrell, angleški državni tajnik za Irsko. Zastopniku “Časnikarske Zveze” je rekel:

— Od poveljnikov v raznih delih Irske sem dobil poročilo, da se je večina vstašev vdalo. V Dublinu vlada popoln mir.

Semtertje pade sicer še kak strel iz zasede, toda zato se ne brigamo. Ono pešico vstašev, ki se še skriva po gorah, bomo kmalo vjeli. Nad Irsko je še vedno proglašeno vojno pravo.

London, Anglija, 2. maja. — Ministrski predsednik Asquith je sporočil danes v poslanski zbornici, da bo stavila jutri zjutraj vlada predlog, da naj se takoj uvede splošno vojaško dolžnost. Nadalje je izjavil, da se bo zamoglo rešiti ves rekrutacijski problem v eni sami predlogi.

V svojem govoru se je bavil izključno le o vojaških zadevah. Rekel je, da je spravila Anglija skupaj od začetka vojne pa dozda več kot pet milijonov vojakov. Angleška armada s kolonijami vred (toda brez Indije) šteje 83 divizij. Ko je izbruhnila vojna, je imela samo 28 divizij.

To poročilo je prišlo popolnoma nepričakovano. Vsi so namreč mislili, da bo vlada še par tednov zbirala prostovoljce, predno bo uvedla splošno vojaško dolžnost.

Potemtakem je torej zmagal municijski minister L. D. George, ki se je že mesece in mesece zavzemal za to naredbo.

V slučaju, da bi postala ta predloga zakon, bi se ojačila angleška armada najmanj za 600,000 mož.

Še pred kratkim so bile delavske organizacije in zastopniki v parlamentu odločno proti temu, da bi morali iti tudi oženjeni možki k vojakom. Takrat se je tudi govorilo, da bo član angleškega kabineta Arthur Henderson odstopil.

Asquith se je posvetoval z voditelji raznih delavskih organizacij in jim je baje dokazal, da vlada na vsak način potrebuje več vojakov.

Glede padca Kut-el-Amare je izjavil:

— Naše čete so se izvanredno hrabro borile. Ako bi imele le malo več provianta, bi z lahkoto zadržale sovražniški naval. Če se je mesto vdalo, ni za nas nikaka sramota. Ta predaja je bila v vseh ozirih častna. Padee Kut-el-Amare nima nobenega pomena na splošni položaj v Mezopotamiji in Arabiji. Angleška armada v Mezopotamiji baje prav dobro napreduje.

"GLAS NARODA"

(Slovene Daily.)

Owned and Published by the
SLOVENIAN PUBLISHING CO.
(a corporation.)FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of the corporation
and addresses of above officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Na celo leto velja list za Ameriko in
Canada ----- \$3.00
pol leta ----- 1.50
na leto na mesto New York ----- 4.00
pol leta na mesto New York ----- 2.00
na leto na vsa leta ----- 2.50
pol leta ----- 1.25
na leto ----- 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredni nedelji in praznikom."GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Doplat brez podpisa in osebnosti ne
prihajajo.Dima naj se blagovito poljati pri
Money Order.Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje bi-
vališče naznači, da hitreje naj-
demo naslovnika.Depoziti in poljati naravnost na
naslov:"GLAS NARODA"
33 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.**Ista pesem.**

Začetkom lanske spomladi si je del ameriških Slovencev postavil visok in dosegljiv cilj: osvoboditi slovenski narod in ga priveriti iz suženosti v svobodo. Oni, ki so bili dali tej stvari povod, niso imeli tako visokoletečih misli. Pri vsaki priliki in priložnosti so govorili in poudarjali, da bi mi ameriški Slovenci lahko marsikaj storili za našo ljudo, sveda, in če bi šli vsi na delo. To je bilo torej seme v mehkočutca srca, toda sad, ki ga je rodilo, ni bil kaj prida.

Nerazodeneži niso hoteli ničesar slišati o slovenstvu in so ostali zvesti cesarsko-kraljevi, zagrnjeni so postali slovensko-cesarsko-kraljevi, nadnaprednjaki pa so šli do skrajnosti in poskušali z glavno predretni skozi zid.

Narislali so zemljevid nove jugoslovanske države, navajali so zgodovinska fakta, da smo mi vsi en sam narod, ki ima pravico do življenja in svobode.

Kot pesem so bile njihove besede in ko jih je človek vse omamljen poslušal, mu je bilo mehko pri srcu. Sveda, ko se je iztrgal, se mu je pojavila pred očmi istina v vsej svoji grozoti, cilj se mu je zadel neskončno daleč in po tej poti nedosegljiv.

Skoda, da je bilo med njimi le malo takih, ki so se iztrgali.

Vojna, ki je že sama na sebi najkrušnejši gospodar, ima krute sovražnike.

Vladarji se ne brigajo ne za pogodb, ne za pravico, ne za nič drugega na svetu, kot za dobiček, katerega upajo izkavati iz silnih izgub in upostojanja. Vojna je prekinila vezi, katere so smatrali za neprekinljive, v vojni se je izkazala krivica v vsej svoji nagoti in pravi luči. Ali bo morda zaupal tak vlad, ki te žene v smrt, ali bo zaupal taki, ki te hoče še pred smrtjo podjarmiti?

Narodi, ki krvave še mesece in mesece ter branijo svoja tla, si še vedno niso svesti zmage.

Nekateri med nami pa pravijo, da mora postati slovenski narod svoboden, ker so njegovim zastopnikom tako zatrdili razni ministri in člani naše vlade, proti kateri so se borili tudi naši ljudje.

Prepričani smo, da je lahko ovreči ta naš stavek z raznimi signi in zavijanjem.

— To ni resnica — bodo rekli modrijani. — Srbi, Slovenci in Hrvatje smo si brati, govorimo skoraj isti jezik, imamo iste težnje in zahteve.

To je teorija, v praksi je drugače. Predno se ima priti do pravega bratstva, ki bi bilo vsem v srečo in zadovoljnost, se bratstvo ponavadi jenja.

Primerov za to je najti povsod, posebno med Slovenci samimi.

No, tisto navdušenje, katerega smo bili omenili v začetku, je bilo jenjeno in na zimo nekoliko poježalo. Zidaj spomladi, ob obilnici takorek, se je zopet pojavilo.

Gromovniki hodijo od obali do obali in pozivajo narod k delu. — Delajte in delujte za narod! — to je klic, katerega je mogoče slišati na vsakem vogalu, katerega je polno vse časopisje.

Ker to delo ni sistematično, ne bo uspešno.

Kdor da dolar v kak naroden namen, misli, da je že v polni meri izpolnil svojo dolžnost in že račun, koliko dobička mu bo prišel.

Kako je z delom po naših naselbinah.

Omaha, Nebr. — Delavske razmere niso nič prida. V rudotopilnici se še dobi dela, toda kaj pomaga, ko plačajo komaj \$1.95 za deseturno delo; hrana in stanovanje pa stane najmanj \$4.50. Tudi v klavnicah in po drugih delavnicah ni veliko boljše. — Ivo Težak.

Camas in Oak Hill, Wash. — Namenil sem se malo opisati tukajšnje delavske razmere. Dela se s polno paro; zasluži se pa, kakor je; najmanjša plača je 20 centov na uro. Delamo 8 ali 10 ur na dan. Vse bi bilo dobro, samo da bi bilo življenje malo ceneje. Delo se ne dobi lahko, ker predno družba katerega vzame, ga vse natančno izpraša, kot pri spovedi. Je pač tako na svetu, da ne moremo od nobene strani nič dobrega pričakovati. Pozdrav! — Mihael Stružnik.

Dopis.

Fairport Harbor, Ohio. — To mesto se nahaja ob jezeru Erie v bližini Clevelanda. Kot že ime mesta označi, je tukaj veliko pristanišče, kjer razkladajo železno in jekleno rudo, katero prevažajo parniki iz držav Minnesota in Michigan. Tu so v prejšnjih časih pristaniški delavci zelo dobro služili, ko so iz parnikov razkladali rudo, in mesto je v tem času evetelo. Odkar pa so začeli opravljanje to delo velikanski električni dvigalniki, s katerimi razkladajo rudo in jo nakladajo na železniške voze, je začelo mesto pešati. Pred petimi leti je postavila Diamond Alkali Co. tukaj veliko tovarno za sodo, katero še vedno razširjajo, in mesto od tedaj zopet napreduje. Tovarna obratuje noč in dan. Plačo je družba delavcem v par mesecih dvakrat sama povišala od 5 do 10 odstotkov. Najnižja plača je 23 in pol centa na uro. Dela se 8 ali 10 ur. Ker se dela vsak dan, se še precej dobro zasluži. Tukaj je naseljenih okoli 30 Slovencev; osem družin in nekaj samecev. Prvi Slovenci so prišli semkaj pred 4. leti iz Barbaertona. O. Da ni naseljenih tukaj več rojakov, je morda vrok, ker je mesto suho. Vendar dobimo pišanje iz bližnjega Clevelanda, kolikor hočemo, da si poplaknemo tovarniški prah iz grla. Pozdrav Slovencev v Lloydell, Pa., in drugim! — A. Švigelj.

Društvene vesti.

Majnik je tu in z njim tudi novo življenje. To se vidi najbolj pri naših društvih, ki se prav pridno pripravljajo na izlete v prosto naravo. Kot že poročano, priredi "Samostojno" v nedeljo dne 28. maja svoj pomladanski izlet k "Revnemu Lazarju" in temu sledi tukajšnje pevsko in dramsko društvo "Domovina". To društvo, ki je v naši naselbini menda najbolj priljubljeno, priredi svoj toletni izlet v nedeljo dne 4. junija v občezen Henry Walters Emerald Park v Glendale, I. L. to je na istem prostoru, kot lansko leto. Da ne bo manjkalo prave domače nepriljivosti, bave, je samooobsebi umerno, kajti društvo bo pelo v moškem in mešanem zboru; za plesalno bode na razpolago dobra godba, dalje se bode kegljalo za "cash" dobiček ter izrebalo zlat za \$10. Vseščini prostor je ob Myrtle Ave. ter stane vožnja iz New Yorka ali Brooklyna samo 5 centov.

Greaternewyorsk Slovenio o-pozarjamo na navedena izleta, a društvom pa želimo kar najboljši uspeh.

Portugalska zaplenila 65 nemških ladij.

S Portugalskega se poroča, da so zaplenili vsaka skupaj 65 nemških parnikov.

Beneška Slovenija.

Črtice. — Spisal I. T.

(Nadaljevanje.)

Ko si se, dragi Slovence, dobro nagledal malega in prijaznega Šempetra ter si se tudi slučajno ogledal pri vrlem, izredno gostoljubnem in narodno zavednem župniku, nadaljuješ svojo pot po krasni in precej široki dolini proti severu.

Pod cesto nizko na levi imaš ozko polje in za njim na kraju Nadižo. Takoj za vodo se dvigajo polagoma hribi, obrastli s kostanjem in z drugim vsakojakim drevjem. Ob njih vznožju pelje od Brnasa naprej mala cesta vsopredno z ono, po kateri potuješ. Na desni pa, vzvišeno kakor je cesta, imaš zopet ravno in prostorno polje, lepo obdelano, nasajeno s trtami in murvami, ker okoli Šempetra se pridno goji tudi svetlo-reja. Za poljem se počasi dvigajo in vrstijo lepi, solčni hribčki z vinogradi in s kostanjem.

Tu in tam po dolini blizu in daleč, na desni in levi, v podnožju gorice in v hribih se ti prijazno smehljajo naproti izmed bujnega zelenja male vasi in posamične hiše; cerkvice in zvoniki se ti blestijo na vzvišenih prostorih. In kako lepo je na večer, kadar zadnji žarki zahajajočega solca trepečejo rdeče-zlati in polagoma umirajo na visokih pečinah in gorskih grebenih, in nad vsemi visi v mirnem zraku v dolgih, prozornih lisah dim, in podolnina začneja polegati prvi mrak. Takrat ti od vseh cerkva, v vseh tonih in gradacijah zadoni naproti večerno zvonjenje, pestro in valovito ziblje se po mirnem zraku čez dolino in se zliva v najmilejšo harmonijo. Toda pustimo pozicijo!

Ko prideš do skupine hiš "pri Lipi", približaš se zopet s polagoma se nižajočo cesto do Nadiže, čez katero tu drži tretji lepo zidan most in postranska cesta v bližnjo vas Tarčet in naprej. Dolina se nekoliko razširi in razgled je prav krasen.

A ti greš le po glavni cesti in kmalu si v vasi Brišah (Borišča). Vas, v starih listinah imenovana "Broxas", je stara in pri njej so še večkrat srečale in sčito splošne sovražne bojne čete. Še, sedaj se kos vaškega polja zove "Tepeno puoje", morda iz spomina na te boje.

Pavel Dijkon, longobardski zgodovinar, nam opisuje več bitev med Slovenci, kateri so pogosto na po tej dolini prihajali s Koroskega plemen in Italijansko, in med Longobardi, ki so bili ustanovili mogočno vojvodino na Furlanskem, z glavnim mestom v Čedadu.

Tudi pri Brišah so se tolkli po njegovem sporočilu. V Čedadu se vidi še sedaj vzdignana na neko hišo latinski pisana plošča kot spomin na te boje.

Dolina je važna iz strategičnih (vojenskih) ozirov. Vsed tega so jo strogo nadzirali že od nekdaj, posebno pod beneško ljudovladjo.

Iz Briš drži pot v hribovsko skupino prijaznih, lepo ležečih vasi in posamičnih hiš, ki se skupno imenujejo "Unonac" (Ronée). Tukaj je primerno lepo razvita sadjereja, za kar gre vsa hvala pokojnemu rodoljubu in po malem pesniku slovenskemu Petru Podreku.

Po cesti iz Briš prideš čez nekaj minut do Podbunjesca. Tukaj je dolina ozka in divja; hribi se strmo in visoko dvigajo, gozdov in sivih pečin ne manjka, kakor tudi divjih med ruševinami in skalami uglobljenih potokov.

V hribu na desnem pod Matajurjem je zopet več drugih vasi s skupnim imenom Mersin. Na levi pa čez vodo, nasproti Mersinu, visoko gori je druga skupina Erbež imenovana, s svojo cerkvijo in z velikimi zvonovi, kateri z vrha gore mogočno done po dolini. Od te cerkve greš še uro naprej za hrib po skaloviti poti in prideš precej v našo beneško-slovensko krško Črnogoro, ali pravzaprav Črni vrh, vas s primitivnimi, krepkimi, povsem tipičnimi prebivalci. To so ti pravi ljudje korenjaki, širopleči, da malo takih. Pristna slovenska kri! Bavijo se, kakor tudi vsaj deloma Erbežanje in Mersinci, z živinorejo.

Podbunjesec je mala kopica hiš, kjer se nahaja zadnja italijanska pošta in telegrafska postaja. Pošta je v vsakdanji zvezi z avstrijsko pošto v Kobaridu.

Od Podbunjesca naprej dobiš nekaj tui in tam raztresenih hiš in pa malo vasice Šempico, kjer ima svoj sedež črna in finančna strma. Od Šempice prideš takoj na

državno mejo, katere seka reko in cesto v zelo tesni in dolgi dolini med strmima, skoraj navpičnima gorama, Matajurjem in Mijo.

Kraj je tukaj skoz in skoz divje-romantičen. Dolina se pri Štupici obrača proti Kobaridu. Onkraj vode pa, tudi pri Štupici, se odpira med Mijo in med črnovrškimi gorovjem tesen in dolg prehod "Priedol", ki te pelje med tarčentske Slovence. Nadiža, katere med Mijo in Matajurjem gre za cesto do Robiča, dela pri tej vasi hudomušen ovinek okolo severne in zahodne strani Mije, tako da je zopet najdeš na koncu Priedola.

In tako, dragi Slovence, sem te pripeljal do avstrijske meje in še mimo v "kobaridski kot", kjer se dolina zopet široko odpira ter postaja zopet prijazna in bolj priljudna. Ako potuješ le naprej, srečno hodi! V soski dolini dobiš več lepega in zanimivega; saj karasota te doline slovi daleč naokoli.

Ako pa želiš kreniti nazaj z mano, da si ogledava, tako minogrede, še ostalo beneško Slovenijo, hajdi! Izpijva kozarec domačega "cividina" v Podbunjesu, potem jo udariva peš čez lesen most, da potujeva nazaj po drugi strani Nadiže, po lepo obdelanem in rodovitnem polju, skozi vasi Šigla, Laze in Tarčet, vse lepo ležeče v podnožju hribov. Od Tarčeta te pelje pot nekoliko v hrib do Landarja (po italijanskem imenu "Lantro" — jama). Ta je zopet znamenit in zanimiv kraj za našo deželico. V lokalni zgodovini pod staro uredbo je Landar stal na čelu, kakor sem že omenil, vsem malim dekanijam nadškije in sovodniške doline (Landarska banka ali miza). V cerkvenem oziru je še sedaj prva podružnica v župniji, z lepo cerkvijo, kateri so napravili orgle — redkost med beneškimi Slovenci.

Mala vas stoji lepo na vzvišenem in strmim boku hriba. Razgled po dolini in po nasprotnih hribih je krasen. V podnožju na desni stoji nekoliko hiš "na Krasu" in ne daleč od njih vas Bičaje s podrinami starega gradu Ahrenberga in z malo, staro cerkvijo. Više v hribu, pravzaprav nad Tarčetom, v lepi legi so raztresene po rodovitnem polju male vasi s skupnim imenom Obijaj (italijanski Pegliano).

A Landar je znamenit in zanimiv najbolj radi svoje podzemeljske jame in cerkvice sv. Ivana Krstnika v sredi navpične gorastne pečine. Beneški Slovenci ji pravijo "Sveti Ivan v čele".

Stopimo bliže, da si jo ogledamo. Jama je že iz tega obdobja, njena vredna, ker iz geoloških ozirov je nekaka anomalna prikažen. Sam Bog zna, kako se je ustvarila v sredini ogromne pečine, katere sploh ne kaže speleološkega značaja. Zgoraj, spodaj, na levi in na desni, povsod je obkrožena od polja in od travnikov, bogato posajenih z drevjem, osobito s kostanjem.

Od vasi hodiš k večjemu kakih deset minut in prideš takoj pod pečino. Kraj je jako slikovit. Visoko iz jame pada precejšnje curek vode; pomnožuje jo krepke studečnice, ki izvirajo izpod same pečine in izjuri po strmem jarku, kateri se preminja za Bičajama v postransko dolinico. Ob potoku se dvigajo med grmičjem mogočni orehi, topoli in drugo drevje, prepleteno z lozo.

Zgoraj, visoko iz mnogih razpok pečine mole mali, grčasti garbi, jesceni in dreni, a na vrhu je pečina zopet obrabljena z grmovjem in kostanjem. Gori v sredini skale se ti blesti nekaj belega in zidenega med zelenjem in te vabi pogledat, kaj je neki ono umetno gnezdo, tako drzno pripeto k skalni. 115 kamenitih, strmih stopnic, z železnim držajem na kraju, te vodi ob navpični steni k cerkvi. Nekje na pol poti dobiš v kamen vrezano letnico 1101. Pravijo, da je avtentična; mogoče da je res, dasi si je meni zdela na prvi pogled pomazana.

Kadar si je pri zadnjih stopnicah, stopiš skozi vrata v malo lo-po, pol zidano, pol naravno, nekoliko nižje od cerkve. Od tod vodi v svetleč dvaj vohoda. Prvega imas takoj pri vrhu lope; tukaj namreč se ti odpre v steno nizek, umetno obokan hodnik, ki vodi v notranjost pod podom cerkve. Na koncu hodnika stopiš v prostorno jama; tu se vspneš po stopnicah, takorekč iz pritičja v prvo nadstropje, zasnež se nazaj ter dobiš v cerkev, od zadnjega konca naproti drugemu, glavnemu vhodu.

— Predno pa govorim o cerkvi, povzamno se s tebo. Boljši njen del je v dolnem v steno in spredaj odprt, da moreš iz nje pristo, užti

Strah pred operacijo

je marsikoga že napotil od naših zaslovenih zdravil, da jih je poskusil predno je šel na operacijo. In kakor čudežno se je zgodilo, da si je z našimi zdravili prihranil nevarno operacijo, bolečine in velike stroške. Imamo zahvalna pisma, ki pričajo o tem jasno kot bell dan, notarsko zaprisežena. Ker smo prepričani o čudežni moči naših zdravil, jih našim rojakom iskreno priporočamo.

V prvi vrsti svetujemo dvoje izbornih zdravil izdelanih iz evropskih zdravilnih želišč:

HEAMATIC GLORIN.

Daje človeku novo življenje, čisti kri, daje moč in pogum, odganja žalost in trudnost. Steklenica 1 dolar.

HEAMATIC GLORIN KAPSUL.

Za slabotne, bolne na čelodcu, prehlajene, utrujene ljudi. Utrjuje moč, pospešuje prebavo, redi kri, človeku daje novo moč. Cena 1 dolar.

Edor hoče biti zdrav in močan, varen pred boleznijo, naj naroči naša zdravila, kmalu bo spoznal njih čudežno moč. Ta zdravila kakor tudi za vse druge bolezni se pošiljajo po cel Ameriki v vsako naselbino. V Canadi jih v tem vojnem času ne pošiljamo več. Za vsako naročilo je treba priložiti 10c. stempov za poštnino. Naročajo se edino pri:

J. F. DOLENC.**P. O. Box 819.****Milwaukee, Wis.**

vati zanimiv razgled. Podpira ji strop naraven, okorno obtočen steher, a obkrožena je spredaj z nizkim zidom, ki te brani pasti v prepad, zijoč pod teboj.

V tem prostoru se še sedaj nahaja stara peč za kruh in dolbina, napravljena v skalo, kjer se je trla pšenica. Vse kaže, da so nekateri jami stanovali ljudje, morda že takrat, ko so divjale po deželi seleče se čete severnih narodov, ali pa pozneje ob borbah med Slovenci in Longobardi.

Legend o tem ne manjka. Karakteristična med vsemi je ta-le: Ko je nekdo sam Atila pridrl v deželo, tedaj se je domača kraljica zatekla pred njim v to jama,

in tu se je hkrati in uspešno branila z ostanki svojih vojakov. Ko je sovražnik videl, da je ne more zmagati drugače kakor z gladom, sklene mirno čakati pod pečino, čes, da v brlogu kmalu zmanjka živil. Ni se zmotil, zakaj kraljica je ostajal naposled le še polovica žida. Toda ona, hote premočiti oblagelce z zvijačo, je vsula med nje vse žito in se zraven glasno pebahala, da ima živeža še za toliko let, kolikor žrni pšenice je priletelo med nje. In to je hasnilo; sovražnik je utrujen pobral kopita in kraljica je bila rešena.

Stari zgodovinarji imenujejo jama trdnjavo Slovencev (la forteza degli Slavi). Nekateri tudi mislijo, da je bil notri zaprt čedski vojvoda Pemmo, potem ko je zmanjka izkušal s pomočjo Slovencev zopet zasedati vojvodski prestol, s katerega ga je bil prebil longobardski kralj Luitprand radi nasilstva zoper patrijarha Kaliksta.

Sicer pa pustimo zgodovino zgodovinarjem; rajši iz lope stopimo po zadnjih stopnicah in po glavnem vhodu v cerkev. Ta vhod nima nič podobnega vratom; široka, naravna odprtina, z nizkim zidom na desni, ki ti brani pasti iz cerkve v lope. Na kraju zidica dobiš kamenito posodo z blagoslovljeno vodo. Nad glavo od skalnega stropa ti visi zvon, ki kličie vernike k svetemu Ivanu. Cerkev sama ni drugega kot sprednji del jame; dolga je kakih 16 metrov, široka okoli 10 in visoka povprečno 12—14 metrov. (Natančno ne morem govoriti, ker nisem meril.) Stene in strop — vse je masivna, trda skala, kakor jo je Bog ustvaril. Zidan je samo kos stene spredaj z oknom, mala zakristija in dve tretjini presbiterja.

To, kar bi moral biti cerkvena ladija, nima nič posebnega; par izpopredne, prižnice in postranski oltar Matere Božje, naslonjen na nizek zid, ki deli cerkev od ostalega dela še daleko v goro seza-joče jame — to je vse, povsem preprosto, celo primitivno. Niti klopih ne dobiš, da bi pokleknil; beneških Slovencev ne dela preglavice klečanje na golih tleh.

Prezbiterij se nahaja na desni-ki; zidan je prav lepo v pripristem, a čisto gotoskem slogu. V kri-čeem nasprotju z njim je lesen baročni oltar, posvečen sv. Ivanu. Na zidani steni dobiš ploščo z napisom v krasno izdobljenih got-skih črkah z letnico, če dobro po-minim, 1477. (Popolnoma enaki, prav lepi plošči se nahajata tudi vzdani od zunaj na cerkvi v sv. Kvirina, poprej omenjeni, in na cerkvi v Brišah.) Mimo omenje-nega se nahajajo v jami še drugi stari napisi.

Pri "sv. Ivanu v čele" je dva-krat na leto velik hod; na drugi obilnočni praznik in 24. rožni-ka. Takrat privre veliko ljudstva, da je vse natlačeno v steno, v lo-

pi, po stopnicah in v podnožju. Čudno ganljivo je slišati, kako naše, globoko pobožnost izrazujo-če petje odmeva po dolgi, temni jami. Goste kite netopirjev, vise-čih od stropa v globoki notranj-ščini, se probujajo ter nemirno prinitajo in poletavajo napol slepi, evleč in jezeč se nad sloven-skim petjem, ki jim tako brezob-zirno kali sen in pokoj.

Po končani božji službi se gre ljudstvo krepčat in kratkočasit po bližnjih vaseh. A marsikak radovednež pogleda nekoliko globlje v jama, da vidi, kaj in kako je notri. Za cerkvenim prostorom je jama čimdalje ožja. Naprej se gre še daleč, a z veliko težavo radi razornih tal, prepadov in vsako-jakih zaprek. Treba je svetilke, da najdeš pot pod zemljo. Na konec jame prišel ni menda še nikdo. Baje da pelje skozi vso goro na ono stran hribovja, a to je le go-vorica. Nekje na sredi se nahaja globok tolmun vode, ki brani mi-mo. Voda teče po malem tudi po jami, katere je blatna, in izteka se po strugi, napravljeni pod podom cerkve, vspremeni s hodnikom. Tukaj napravlja kakih 30 metrov visok slap, ki gromko šumi, kadar voda naraste ob velikih plohah.

(Pride še.)

Iz delavskega sveta.

Akron, Ohio, 3. maja. — Več sto mizarjev je zapustilo delo in zastavkalo. Zahtevajo povišanje plače, toliko, da bodo imeli od 45 do 55 centov na uro.

Whitman & Barnes Co. se je poskušala spraviti s strojniki, ki že dalj časa stavkajo, in je zdaj vsled tega še drugih 500 delavcev brez dela. Družba ni imela uspeha.

Ravno tako se je poskušala spoznameti Northern Ohio Traction Co. s stavkarji. Tudi ta družba ni dosegla uspeha, ker delavci odločno vstrajajo pri svojih zahtevah. Dozdaj so imeli 25 do 29 centov na uro; zdaj pa zahtevajo 34—40 centov.

Youngstown, Ohio, 3. maja. — Okoli 2000 strojnikov, ki so pred kratkim zastavali, se še niso vrnili na delo.

Cincinnati, Ohio, 3. maja. — Petinsedemdeset tovarn poroča, da je zastavkalo 1252 strojnikov. — Uradniki unije poročajo, da bodo v kratkem še drugi zastavkali. — Stavko so že pred dvema mesecema nameravali.

Long Beach, Cal., 3. maja. — Približno tristo delavcev je zapustilo delo v delavnici California Shipbuilding Co., ki imajo od vlade Združenih držav zgraditi pet podmorskih čolnov. Delavci zahtevajo krajši delavni čas in boljše plače.

Holyoke, Mass., 3. maja. — Tristo delavcev je v različnih tovar-nah zapustilo delo in zastavkalo. Zahtevajo \$2.50 za osemurno delo.

Lawrence, Mass., 3. maja. — Grajenje poslopij je zadnji teden v tem mestu popolnoma prestalo vsled stavke zidarjev.

Fall River, Mass., 3. maja. — Štiristo mizarjev je šlo danes na stavko; zahtevajo najmanjšo plačo 50 centov na uro.

Worcester, Mass., 3. maja. — Nad dvesto voznikov in šoferjev je zastavkalo, ker se jim ni ugodilo, ko so zahtevali višje plače. Promet zelo čuti stavko.

Syracuse, N. Y., 3. maja. — Tu so zastavkali vsi zidarji in drugi delavci pri gradnji poslopij. Dozdaj so imeli plače 28 centov, zdaj

zahtevajo 30 centov. Ta teden bo postavili svoje zahteve tudi vozniki in šoferji, in ker jim gospo-darji najbrže ne bodo hoteli ugoditi, bodo zastavkali. — Na stavki je že dva tedna velika večina strojnikov.

Baltimore, Md., 3. maja. — Baltimore Copper Smelting & Rolling Co. je svojim delavcem skrajšala delavni čas na osem ur; dozdaj so delali deset ur.

New Orlenas, La., 3. maja. — The America Sugar Refining Co. je danes naznanila, da je svojim 18.000 delavcem priboljšala plače od \$5 do \$7.50 na mesec.

V soboto zvečer so imeli zastopniki premogarjev in zastopniki lastnikov zopet sejo, pri kateri se je premogarsko vprašanje skoro popolnoma rešilo, namreč, da bodo delavci dobili priboljšanje plač od 7 do 15½ odstotkov.

Natančnejša poročila dozdaj še niso izšli ne prvi ne drugi, ker se v nekaterih malenkostnejših zadevah še niso sporazumeli.

O celem vprašanju se bo natančnejše razpravljalo na premogarski konvenciji, ki se bo vršila 2. maja v Pottsville, Pa.

Kontrakt, ki ga bodo podpisali, bo veljal za štiri leta. In tako se bo končalo v prid premogarjem dolgo pogajanje, trajajoče skoro enajst tednov.

Pittsburgh, Pa., 1. maja. — Ker se delavci v jeklarnah in Rankinu in Braddocku niso hoteli pridru-ziti stavkarjem, so zadnji korakali pred tovarne in zahtevali, da takoj zapustijo delo. Eden stavkar-jev je bil aretiran. Napravili so tudi nekaj škode.

Pri današnjem shodu so delavci sestavili resolucijo, v kateri za-htevajo, da vsi uslužbeni, ki so zaposleni v uradih Westinghouse družbe, zapustijo delo; to se mora zgoditi najkasneje do srede. — J

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Cole.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Joliet, Ill.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebnih ali neuradnih pismih od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Moj Rjavček.

(Konec.)

Ne vem, kdaj in kako se je uvel, da je za moje noge bolj zdravo, ako nanje natikam luknjčaste ko čele copate. To uverjenje ima: ker kadar le pride od njih, jih griže in cefra, čeprav sem mu že sto-krat zabičal, da naj jih pušča pri miru. Toda zastoj! Ko nanj zakričim, zasacivši ga in flagrantni, res da odneha od svojega početja: prihuljeno zleze v kot, odkoder nezaupno zre vame, obenem pa z repom tole ob posteljno nogo, najprej začeni piano, piano, potem pa vedno bolj forte in allegro. Toda ko mu hrbet obrnem, se pa spet spravi nad nje. V sprednji sapki jih prime, z zobni pa stresa in trga, da kar franže lete okrog njega.

Ali, meni se mudi po opravi, da bi rajši tek, ko šel. Pa kaj je njemu mari to neumno drvenje? Počasi raka za menoj, medtem pa povoha vsak vogel in s slehernim sobratom, ki ga sreča na ulici, sklepa prijateljstvo, četudi je ta deset let starejši in desetkrat večji od njega.

Zadnjič me je zaraditega prav počeno ujezil in za las je slo, pa bi jo bil izkupil kakor še nikdar. Da je ni, pripisati je le njegovemu praviljuhu: ker očitno ga je to napotilo, da je na jasn način dal duška svoji ogorčenosti, po vzročni po krivici, ki se godijo meni kot literatu.

Bilo je neko popoldne, ko so me moji klienti, ki so sami mladi, hrupni ljudje, že silno nestrpno pričakovali. Tepli so se in kričali, da so se bunke in kriki slišali kilometer daleč naokoli. Umevno je torej, da je bila moja navzočnost nujno potrebna. Zato bi bil rad kar naglego pospešil korake. Pa kako, ko me je moj spremljevalec zadržaval! V vsak kupček smeti na cesti je vtikal svoj gobček in slehernega brata, ki ga je srečal, je objemal. Jaz sem ga klical in mu žvižgal, mu pretil in se mu laskal. Pa vse ni nič izdalo.

Počakaj, svojeglavež, sem si mislil: če jih še nikoli nisi dobil, zdaj jih pa boš! In že sem s palico zamahnil.

Toda v tem trenutku nama pride nasproti oni lažestetik, ki je v zadnji oeni zapisal črno na belem, da so moje povesti grozno neumne. Pomislite, grozno neumne je ime-oval moje povesti, ko vendar vem, da je v njih sama izezilirana pamet! In o svojih spisih sem mislil, pred vsem jaz pristojen, da sodim, ker jaz jih moram vendar najbolje poznati.

Ta udarjeni mož — Bog mi je priča, da mu ne morem reči dru-ge — se nama torej približa. Ko ga Rjavček zagleda, najprej za-renči; nato pa steče h koščku pa-pirja, ki je po naključju ležal na tlaku, ter se postavi nad njim v ono njemu tolikanj priljubljeno no-vo, pri kateri slušijo samo tri no-ve naravnemu smotru, četita pa

ne. Ali da razločno povem: Prav tako je napravil pred učnim gos-podom kritičarjem, kakor dela pred možni in imenitniki in raz-ložnimi okni denarnih zavodov.

Naravno, da me je ta Rjavč-ko-va antikritika močno razveselila. Ne samo, da ga nisem odaril, ampak še pohvalil sem ga in prijazo-pogladil. Kaj zato, da so klienti, preden sem prišel, polomili polo-vico klopi! Naj so jih le; Da se je le enemu nazovljenjaku v brk pokazalo, koliko so vredne njego-ve ocene mojih umskih proizvo-dov!

Sploh je Rjavček poln sočutja z menoj v vprašanju, ki se tiče mo-jega slovstvenega delovanja. Iz marsičesa je to možno posneti, zla-sti pa iz njegovega vedenja, kadar greva mimo razložbe knjigotrčca Loparja, kjer so lepo po vrsti raz-postavljena moja slovstvena dela. Prav mnogo jih je, hvala Bogu! Toda dasi imajo kričeče naslove, pikantne silhuete in platnice z zla-tim obrezom, je vendar število po-sameznih proizvodov v oknu ved-no enako.

"Kupca ni in ga ni", toži Lopar, kadar ga vprašam, koliko iztiskov je že poprodal.

"Jaz temu nisem kriv", mu od-govarjam; "o tem sem dobrodu prepričan. Kriva je zabito ob-šinstva, ki mojih globokih idej ne-umeje, in pa njegov gorjanski o-cas, ki zavoljo njega ne more pre-vesti fine vsebine mojih povesti. Bog se ga usmili! Občinstvo res-niši, da je pisateljeva dolžnost se-avnati po občinstvu. Kaj še! Rav-no narobe je res! Občinstvo je za-radi pisatelja na svetu in ne pisa-telj zaradi občinstva! Zato je sve-a dolžnost občinstva, da čita, in-car je glavno, da kupuje vse po-prek, kar mu pri čitanju žledece obrača in možgani mehčajo, zara-di nakupovanja knjig pa zadnja cravica roma iz hleva! Narodna ložnost zahteva tako in pa prava kulturnost. Li ne?"

Zato je naravno, da me je za-po-grabi in se me loti otožnost, kadar torakam mimo tega nepopravljene-zo skladišča mojih umskih zakla-dov.

Vidno pa je, da ista čuvstva na-vdajajo tudi pravično Rjavčkovu lušo. Povečane glave mahadra za-tenoj in rep med nogami; pa ta-ko nasajen je takrat, da bi naj-rajši vsakega, ki se mu bliža, zgra-dil za bedro in ga, zanje držeč, rlekel v knjigarno tja k tistemu pozabljenemu predalu, kjer praz-vojejo moja slovstvena dela.

Ni čudno, da mu spricho teh mo-jih literarnih neuspehov nikakor ni všeč, kadar opazi, da sedeč sklonjen nad mizo, v potu obraza-ječkam po papirju. Pred me se u-sede pa pomilovalno me gleda. In-če še le ždim ter nervozno grizem držalo, da bi kar največ duhovito-sti iztisnil iz njega, tedaj sočutno z-majja z glavo, ravno tako kakor sem jpa navajen storiti, kadar kateri mojih klientov neumnost-ko gorostamo neumnost ali mi da-

ja bedaste odgovore na moja vpra-šanja.

Nedvomno je, da hoče s tem re-či: Prijatelj, ne bodi neumen in ne-trati zatega časa s prismođarija-mi, ki ti ne nesejo početnega gro-ša! Je bolje, da greš ceste pome-tat! Vsaj kaj zaslužiš, obenem pa svojim sobratom pomoreš, da se o-tepejo prahu in se izkopljejo iz blata, ki po njem gazijo do gleč-njev.

Zlasti je danes nezadovoljen, vi-deč, da praskam po potrpežljivem papirju, čeprav iztresam duhovi-tosti kar na debelo. Težko, težko, če ne slutim, da o njem govorim in ga mečem javnosti med zobe. Mi-slim, da se ne motim, ako sklepam, da je prav ta slutnja kriva njego-ve neobičajne nejevolje; ker ne sa-mo, da sočutno maja z glavo in se pomilovalno vame ozira, kakor de-la vsekdar, kadar me vidi orati le-dino našega slovstva, marveč da-nes ježno renči in se vzpenja po meni, hlatajoč za držalom.

Rjavček, meni se zdi, da te je strah javnosti! In prav imaš, moj ljubi Rjavček! Javnost, to ti je strašna pošast, pošast z neštetiimi glavami in jeziki, pa — čudom se čudi! — brez vsakega srca. In kak-šna godba se emeradi v teh gla-vah! Hu, hu! Glasila te godlje so pa oni brežestvilni jeziki. Zato ta-ko in toliko blebetajo. Boš že vi-del, kako bodo sikali nate, ko se iz-ve, kako sodiš o imenitnikih, bo-gatinih in učenjakih. Sikali bodo, da bodo kar pljuvki brizgali vate.

Tvoja sreča je le, da o politiki nisi izrekel nikakršne sodbje. Tedaj bi si šele natvezil pravega vruga! Priimkov: ljudski slepar, propa-lica, lopov, bi kar deževalo. In če-prav te v Ljubljani pozna vsak kužek od najmanjšega kodra do največjega bernhardineca, je naj-manj, kar bi se reklo: Neki Rjav-ček, ki ga noben pes ne pozna, se drzne vtikati v politiko svoj go-bee.

Zato pa o politiki pst! In da ne zdrkneva na to močvirnato polje — o joj, sem že zinil preveč! — je najpametnejše, da ustrezem tvoji zahtevi in odložim pero.

Nepričakovan upor v Irski.

Irski separatisti v tej deželi ni-so mnenja, da je bil upor v Irski nameroval že pred vojno, ozi-ro-ma, da ga je prepisovati nem-ški propagandi. Ampak ti misli-jo, da so Irce zdaj porabili ugo-dno priliko in se uprli. Pravijo, da ni daleč čas, ko bo Irška svo-bodna; seveda se bo morala pre-je dolgo bojevati, kot se je svoje-časno Amerika.

Goff, sodnik pri višjem sodiš-ču, ki je znan kot navdušen agi-tator za irsko stvar, se je celo izrazil, da je mogoče Anglija sa-ma podpihnila upor v Dublinu, da bo tako imela večji povod za večje stiskanje Irske.

Znano je, da je v Irski že dalj-časa vrela, toda ljudje niso mo-gli ničesar pričeti, ker jim to ni bilo mogoče, kajti Angležji so imeli v vseh irskih večjih mestih velike oddelke vojaštva. Zadnjič čas je angleška vlada zaplenila vse večje in vodilne časopise in aretirala ter pozaprla voditelje. Vse te stvari in poleg tega še na-meravano rekrutiranje je spra-vilo Irce sicer v veliko nezado-voljnost, vendar nastaja svet ni pričakoval.

Vpor in zasedanje poštnega in drugih uradov je pričelo čisto nepričakovano. P omenjen irskih voditeljev v Združenih državah je to pričetek revolucije. Raz-pravljati so pričeli, kak izid bo imela ta revolucija; in večina se jih strinja, da bo prinesla svobo-do in neodvisnost. Pričakujejo, oziroma vsaj upajo, da se bo vz-dignila cela Iraka; računajo, da bo skupna armada upornikov štela od 400,000 do 600,000 mož. N. pr. J. O'Leary, predsednik American Truth Society, trdi, da je prepričan, da bo revolucionar-ne armade najmanj 400,000.

O'Leary pravi: — Ob izbruhu vojne se je pri-glasilo 250,000 mož k irski pro-stovoljni armadi. Nekako polo-vico teh je pozneje stopilo z Red-mondom (irskim nacionalistom, ki je v sedanjih vojni pristopil na stran Anglije) k angleški arma-di. Toraj ostane nam še 125,000 vojakov, ki se bodo gotovo bori-li za irsko neodvisnost. Poleg te-ga pa lahko brez dvoma pričaku-jemo, da bo zgrabilo za orožje še kakih 250,000 do 300,000 drugih, sedaj še ne organiziranih, mož. Če polajša boje hake kot je bil leta 1776, ko so se Američani

ci bojevali z Angleži za svojo prostost.

Jaz nisem mnenja, da je bil se-danji upor v Dublinu na glavnem programu irskih revolucionarjev; ampak, da je to bil nekaj naravni ljudski upor, ker ljudje niso mogli več prenašati nemosnih razmer, ki so vladale v Irski zadnjih dvaj-set mesecev.

Prepričan pa sem, da ta ustaja ni sad' nemškega podpihovanja, kajti vem, da Irce ni treba pri-povedovati kdaj naj vdarijo.

Ako bodo Angležji sedaj Irce v Dublinu na debelo klali, potem sem siguren kake posledice bo-do; namreč splošna revolucija. To je za Irsko prilika, katere je škoda zamuditi, ker Nemčija ji bo gotovo pomagala, če drugače ne s podmorskimi čolni na ta na-čin, da ne bo pustila angleškimi ladjam obstreljevati irske obale.

Ko že govorim o izvanrednih in lepih prilikah, naj še omenim, da je tudi Anglija imela zadnjič čas zlato priliko. Namreč, ako bi An-glija postopala z Irsko kot se spo-dobi in ako bi ji dala takozvano "Home Rule", bi imela v sedajni vojni v Irski veliko oporo in sim-patije ameriških Ircev.

Istega mnenja je tudi D. A. Spellissy, ki je med drugim rekel tudi sledeče:

Upam in pričakujem, da bo vsak Irce pripomogel priboriti Ir-ski neodvisnost. Irski bo Nemčija in vsaka druga dežela. Ki jo bo pomagala poraziti Anglijo, dobro-došla. Toda jaz mislim, da bo to lahko storila brez pomoči, kajti Anglija nima doma dovolj čet, da bi mogla zadušiti revolucijo. Pa še nekaj se lahko dogodi: namreč, v Angliji je ua stotisoče zelo rev-nih ljudi, in ko bodo ti uvideli, da jim sedajna vojna ne more prineči nič dobrega, bodo sledili našemu vzgledu. Mogoče bomo kmalu čuli o splošnem puntanju na Angleskem.

Padraic Colum, znani irski pe-snik in dramatik, je pa rekel: — Anglija je že dalj časa špekulirala, da bi odpravila irsko prostovoljno vojaštvo ter odre-dila popisovanje (conscription) in irske fante rekrutirala za svo-je vojake. To bi pomenilo za Ir-sko podvojenko gorje. Prišli bi neznosni davki in tako izgnila vsaka mogočnost gospodarskega razvoja.

Prostovoljci so se rajše uprli, kot pa orožje odložili. Pripom-nim naj, da so prostovoljci vsi navdušeni revolucionarji, z Evi-nom Mac Neillom na čelu, ki je profesor irske zgodovine na du-blinski univerzi. MacNeill izdaja svoj list, v katerem je pred par-tedni posvaril angleško vlado pred razoroženjem prostovoljcev s sledečimi besedami: Ako se bo zahtevalo od nas odložiti orožje, se bomo zoperstavili. Ako se bo rabilo silo, bomo naredili največ-ji odpor, ki je v naši moči. Toraj, da ne bo kake pomote ali nespo-razumljenja v tej zadevi.

Zadnja dva meseca se je vlada na vse mogoče načine prizadeva-la odpraviti prostovoljce. Zapri-li so voditelje in ustavili malone vse liste. Mislim, da ne preteri-vam, ako rečem, da za zapri nad 500 Ircev predno je izbruhnil upor.

Na vprašanje, kaj je glavni vzrok punta, moram reči, da bo najbrže strah pred deželnim ban-kerotom in bedo, kar je Irška že doživela l. 1846 in 1847. Ako bi vlada razorožila prostovoljce, po-tem bi gotovo tudi pobrala vso hrano zase.

Zadnjih pet let je irski narod veliko pretrpel pod angleško vlado. Največja nezadovoljnost je pa radi tega, ker ni hotela da-ti Irski "Home Rule". Jaz sem sam irski prostovoljec in moče, ki so punt pričeli, osebno poznam. Niso mogoče kati fanatiki, ki hočejo z glavo skozi zid, ampak sami preodni moče. Med nji-mi je James Connolly, neki de-lavski voditelj in pisatelj knjige "Delavstvo v irski zgodovini"; in Padraic Pearse, urednik ne-kega večjega lista. Jaz sem pre-pričan, da ti moče niso pričeli na slepo srčno in brez da bi pre-je stvar dobro premislili.

Tu smo navedli par izjav u-glednih Ircev, katere nam poja-snijo vzrok irskega punta.

(Po N. Y. T.)

Koliko stane švicarje nevtiralnost

Zvezni svetnik Mott v Bernu je izjavil v nedavnem svetu, da je stala mobilizacija in izdatki, ki so v svet s vojako, do konca fe-bruarja 1916 okoli 467 milijonov.

Nihče neče

\$1000.00 nagrade.

Torej druga ponudba!

VSAK POSAMEZEN DOBI PROSTO VONŽJO IN VSE STROŠKE POVRNJE NE ZA OGLEDATI NAŠE KRAJE, ČE NE DOBI RAZMER NATANKO KAKOR JE ZDOLEJ OGLAŠENO.

1. Vsakdo, ki ve za lepšo deželo, boljo zemljo in večje splošne pridelke in da se kupi zemljo za isti denar ali ceneje, kot tukaj.
2. Vsakdo, ki mi pokaže čisto zemljo v ravnini, da se dobi aker v najem ceneje kot \$4.00. V kolikor je meni znano se niti za ta denar ne dobi.
3. Vsakdo, ki mi pokaže sigurno podjetje ali banko v Ameriki, ki plača več vlagateljem, kakor pa naša čista zemlja v ravnini.
4. Vsakdo, ki mi pokaže v Ameriki kraj, kjer ra-ste vinska trta bolje kot pa tukaj.
5. Vsakemu kupcu zemlje z gozdom v ravnini, ki se obveže isto izčistiti, plačam vožnje stroške, ne glede kje in od koga kupi zemljo.

NAŠ NAMEN JE: GOZDOVE IN MLAKE IZTREBITI IN NAREDITI TRATNIKE IN POLJA. PO SVOJI SLABI MOČI BOM PRIPOMOGEL, DA SE NAPRAVI DEŽELA MEDU IN MLEKA.

Rojaki, ki imate denar, k vam se obrnem, naložite ga v naši ravnini. Zemlja vam bode izvršno poplačala vaš kapital. S tem ne menim kupiti gozd in ga držati, to ne koristi deželi niti kupcu. Zemlja se mora takoj čistiti. Tu-kaj so polja, ki so plačala toliko najemnine za aker, za ko-likor ti jaz prodam aker v gozdu.

MARSIKDO SE BO ČUDIL, DA SE RAVNO SLO-VENCEM PONUDI TAKA PRILožNOST.

NATO IZJAVLJAM, DA SE NUDI VSEM LJU-DEM, KER V SPLOŠNEM PRIMANJKUJE KAPITALA ZA UREDITI DEŽELO IN JO POSTAVITI V PRVO VR-STO KAMOR SPADA.

Tu je na milijone akrov gozda, ki čaka čiščenja, da se napravi polje, ki ga ni boljšega na svetu. O tem se lah-ko sam prepričaš pri čisti zemlji. Slovencem jaz ne bom razlagal, kaj raste tukaj, pridi in oglej si zemljo in se boš sam našel. Jaz ne ponujam nekaj zastoj, temveč dežela sama te vabi, da naložiš denar tukaj. Zato boš bogato po-plačan. Garantiram pač vsakemu, da bo naša zemlja v ravnini za poljedelstvo najdražja, ko bo enkrat vsa či-sta. Kajti pridelala se vsega tolik ona aker, kakor kjerkoli drugje. Podnebje je dobro in milo, voda izvrstna in deže-la bo bolj zdrava kot kjerkoli, ko bo vsa čista.

Imam nekaj kosov v gozdu, ki jih čistim, in garanti-ram večje letne obresti, kakor v vsaki banki. Obenem bo p asvet za polovico do dvakrat toliko vreden.

KOMUR ENAKA PODJETJA NE UGAJAJO, ONEMU NI MOGOČE VEČ SVETOVATI. PRIDI V MISSOURI, OGLEJ SI ZEMLJO IN NIHČE TE NE BO SILIL, AKO NE BOŠ GOTOV, DA BO TVOJ DENAR NAJBOLJE ULO-ŽEN.

Ne hodi k meni, niti kakemu drugemu agentu zemlje. Idi torej naravnost k kmetom in prepričaj se boš, kakšna je naša dežela.

Vsak posamezen dolar se krvavo rabi za razvitje in čiščenje. Naloži ga in najbolje se bo obrestoval.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Zaljubljeni kadet.

Spisal Rado Murnik.

Moj modri ujec in skrbni varil je bil čudak, — je pripovedoval jovičarji umirovljeni polkovnik Mahan. — Pravi čudak, moram reči. Pri vojaškem naboru so ga izbirneži zavrgli z duhovito obrazložitvijo, da ima dvojne levih nog, desne pa nobene; smejal bi se mu vsak pametni sovražnik. Vojakovale ni mogoče tedaj nikdar, nikoli ni duhal smodnikovega dima, razen pri procesijah o Veliki noči in na praznik svetega Rešnjega Telesa, ali navzlic temu je rad prepeval, da je

Nar prvi stan, soldaški stan:
Soldat živi vesel v en dan;
Sej Cesar da pol hleba,
In kar je treba.

Po vsej sili je hotel, da se vsaj iz njegovega ljubega nečaka, iz mene uboge sirote izemim veličan junak, zmagovalen vojskovodja, slovenski Napoleon! Ko sem dovršil nižjo gimnazijo, me je poslal v kadetnico. Rad priznavam, da v latinskih šolah niti častilakovniguležem, niti res nadarjenim odličnjakom nisem nikdar delal umazane zgage; vendar pa tudi nisem bil nikoli med zadnjimi, ampak zmeraj tako lepo v sredi, v zlati skledi.

Prav nič rad nisem šel v kadetnico. Veste... bil sem — kajpada skrivnoma — poct, sanjač... Rime so kar kapale od mene kakor tisti gomazeči sivkasti kebrji raz cigana, če malo zapleše in poskaklja. Se zdaj ljubim slovstvo, zlasti slovensko.

V kadetnici smo pasli mrtvaški dolgčas. Sicer zadosti razposajeni in se prepodjetni za vse prepovedane burke in nedovoljene šaligrice, smo se vendarle malokdaj radovali prav iz sreče. Poslopje, učilnica, dvorišče, vrt, okolica... skratka vse je bilo tako kanibal-skop pust, tako erarično mrtvo, da nam je kar morilo mlade duše, dovzetne in izpremenne želje. V nobenem samostanu nikjer ne bi bil, menim dolgčas tako poceni na prodaj kakor pri nas. Tudi častniki, naši krotitelji, učitelji in mučitelji, so vsi zevali in zehali, zavdani s kužno mro. Menda najhujše je pa epidemični dolgčas grudil in lomil poveljnika našega zavoda, gospoda majorja Blazevica Lajosa, matadorja v taktiki na papirju.

Med gojenci svojega letnika sem našel zvestega prijatelja, simpatičnega Hrvata. Gjuro Draganić in jaz sva bila med množico Čehov, Madjarov, Italijanov in Nemcev dinu Jugoslovana.

Gjuro Draganić je bil vesel, prozoud dečko z izrazitimi rjavimi očmi. Tudi on je bil pesniško navdahnjen. Kakor Aleksander Veliki svojega ljubljeneja Homerja, tako je nosil moj Gjuro Ivan Mažuranića "Smrt Smallage Čengijica" vedno s sabo, dasi je znal ta divotni ep od konec do kraja nazust. Ujemala sva se v vsem, zlasti pa v mrznosti do mogočnega majorja Blazevica, ki ga je imenoval moj prijatelj "Duraka starec". Pomadjarjeni gospod Slovanov ni maral kratkoma lo ne Čeh, Hrvat, Slovenec — to so mu bile same brozgomene besede, prazna slama, sama slama! Kadar nas je svari pred "kužnim vseslovanstvom", je vselej nazardal obraz — in toliko da ni dostavil "mit Respekt zu melden", kakor bi bil izustil kaj neselonsko ostudnega. Gjuro mu je nagajal, kjer in kadar je mogel.

Nikdar mirni mladenič je imel kaj lahko upalivo srce. Nikdar ni pogrešal primernih idealov, skoro zmerom je oboževal kar po dve kratostici obenem. V mestu je bilo le malo deklet in mladih gospa, v katere ne bi bil vsaj nekoliko zaljubljen. Včasih je zaporedoma spisal troje ognjevitihi pisem. Ponujal je svoje vrele občutke radozgodno kar na debelo. Na dolgo in široko mi je pripovedoval, kako imenitna je ljubezen.

Naposled se je lotila ta bolezen tudi mene. Kri ni voda, srce ni repa. Se nisem imel pod nosom nobenega znanega laska in že sem ljubil, ljubil za troje bradatih kavalirov. Uvaževati je treba, koliko presnih občutkov sem hranil v doslej nedotaknjeni hranilnici svojega srca, dočim jih je lahko miselnimi Draganić razspaval tako potrpatno. Vsi ti čili, medni in medeni občutki so pa zdaj vzplamneli tam močnejše in krasnejše!

Moja ljubica, kaj pravim, moja ljubica je bila prva gledateljka rumene kaše. Lajos bácsi je bil narobe Adonis. "Kérem alászn!" je zarenčal in srepo gledal zdej Gjura, zdej mene. "Upam, da ne deklamirata kakšnih panslavističnih litanij! Litaniij. Rajša igraja vojaške koračnice! Koračnice. Mislita na svojo kariero! Kariero. In govornika mi nemški! Nemški."

pevka. Imenovala se je Smaragda — po najredkejšem zlatnem kamenu, po iztočnem smaragdu. Dražestna čerka Talijina je bila vitko vzrasla, kakor gozdna Vila. Bila je resnično lepa in resnično zvišena nad pritlikavim vsakdanjim svetom, zakaj na mičnih čelveljkih je nosila izredno visoke pete.

Zagledal sem se vanjo v operi "Carmen". Že v prvem dejanju mi je zavrela kri kakor krop, ko je zapela Smaragda:

Da, ljubezen je pestrokrila, ptica se ta nerada vda, nje ne zmagata nobena sila...

Komaj sem dihal in nepremično motril, obduoval, goltal to divno in zaeno divjo, demonisko lepoto španske ciganke, njene strastne velike oči, zdej sladke, zdej okrotne, njene dolge črne lase z modrikasto leskoto. Kakor rad bi bil poljubil rob njenega kratkega rdečega krila! Don José, srečni seržant! Plemeniti bandit! Kako sem te zavidal! Osvajajoča, sugestivna glasba smelega Bizeta mi je gomezela po vseh živcih, me zavijala v bajno meglo.

Vso noč se mi je sanjalo o španski cigararici Smaragdi-Carmen. Zdej sem bil na straži pred tobacno trgovino sevilske ob Gvadalkiviru in Carmen, koketno se zabaje v kolkah, mi je zagajala akacijev cvet v obraz — zdej sem bil zopet hrabri bikoborbec Escamillo in lovil ljubico, ki je plešoč udarjala na kostanje. O Carmen, Carmencita!

Drugi dan sva bila s prijateljem Gjuro po pouku sama v glasbeni dvorani. Takoj sem mu povedal, da sem našel tudi jaz svoj ideal! Tovariš mi je čestital in polhalil moj okus.

"Smaragda je krasna, brate, zbilja prekrasna!" je vzklilnil navdušeno. "Kao angio! Kao angio!"

Sedel sem h klavirju, da bi zalagal napet, ki mi je zvenel venomer po ušesih: "Da, ljubezen je..." Gjuro mi je pomagal. Ves zamaknjen je krepko in presunljivo praskal po goslih. Pili je pa samo eno struno, prav kakor slovoči Paganini. Saj izbirati moj zaveznik ni imel dosti, ker so mu druge tri že popokale. Odločno in vstrajno je drgaljal lok gorinčol, dolgoring in prav nič ni prizanašal niti četrti struni. Z nogo pa je udarjal enakomerno ob tla.

Jaz pa — ej, takrat sem bil še nadobuden mladenič! Imel sem več las nad nosom kakor pod nosom! Oh — zdej je pa narobe — in zdej se lahko muhe sankajo po moji gladki pleši! No, dočim je Gjuro goslaril tako poirtvovahno, sem jaz z desnim kazalcem klavirno žgočkal klavirni klavir. Paganini na goslih in Paganini na klavirju sva čarala iz strun tako peklensko vnebovpijoče glasove, da naju izlepa ne bi mogla prekositi nobena še tako obupana divja mačka in noben še tako jezen merjasec!

Zdajci pa je počila neutrudnemu goslarju četrti in zadnja struna. In konec je bil najinega koncerta, še preden je bila podelana polovica najinega programa. — Gjuro je uprl gosli ob bok, zamahnil z lokom in jel deklamirati:

"Demeskinje tu se sablje krive, Sto put vlaškom napojene krvi: Tu jatagan v osmeru visi; Male nože prebrojiti je težko; Diljku pušku pozlačenu liepo Vele puta tu zamjerit moroš; Samokresca ni broja se ne zna."

"Stoj!" sem mu zaklical. "Zdi se mi, da nekdo prihaja."

Toda vse je bilo tiho. Gjuro je odkimal z glavo in nadaljeval vedno glasneje:

"Al' što ono uz topuz se sloni, Tanki vilo pored znaja ljuta? Gusle vidiš... Ne boje se Slovinkine vile, Uz šestoper da če poginuti; Pače znadi, da gdje njega nije, Tu ni pjesan slovinska se zrije."

Polhaliti moram Gjura, da je bil izborni deklamator, ves drugačen umetnik tu nego na goslih. Komaj pa je dovršil svoj umetni govor, že so se odprla vrata — sam vrag nama je prinesel "Duraka starec!"

Očitno slabovoljen; s smešnim dostojanstvom je krivkročal major Blazevica Lajos proti nama. V glavo je bil petdesetkrajarski gospod Madjar podoben postarni žabi, ki jo je hudoben slikar namazal z ilovico. Njega žoltenični obraz z masleno poltjo, zalite debele oči, razbuhli obrazi: vse to je bilo idealno grdo. Omedreli buntasti nos se mu je svetil kakor dobro zabeljen žganec ureči

rumene kaše. Lajos bácsi je bil narobe Adonis.

"Kérem alászn!" je zarenčal in srepo gledal zdej Gjura, zdej mene. "Upam, da ne deklamirata kakšnih panslavističnih litanij! Litaniij. Rajša igraja vojaške koračnice! Koračnice. Mislita na svojo kariero! Kariero. In govornika mi nemški! Nemški."

Potem se je jezno obrnil in nama pokazal prečo tudi odzadaj.

Gjuro je izlekkel žepni robec in mahal za odhajajočim, kakor bi hotel očistiti zrak, in se smehljaj:

"Vaj, Durače, starče stari, Kuda š sade, kamno li češ?"

Odkar sem se zavezoval v Smaragdo, sem se prelevil docela. Ljubezen, prva ljubezen je poglala svoje grenkosladike koreninice na vrtu mojega sreča. Mislim, da sem doprinalšal one dni malodane vse neumnosti, kakršnih je zmoežen pošteno zaljubljen fant.

Ogibal sem se tovarišev. Fantaziral sem mnogo, jedel pa malo. Močnate jedi se nisem niti dotaknil, vse sem podarjal Gjuru. On je hvaležno prejel in veselo užival moje darove, češ, da to jači vez pobratimstva! Ta zdravi Jugoslovani. Že doobra utrjen po marsikateri ljubinski nesreči, je zmerom lahko jedel za dva, dasiravno je bil tudi sam brezupno zaljubljen. Redil se je kar vidno, jaz pa sem blebel in hušal in se sušil kakor egiptovska mumija. Oh, pripravljen sem bil, da kar najžalostnejše usahnem ob nogah prelepe Smaragde!

Najrajši sem, kakor svoje dni Napoleón, ždel v kakšnem zatijšu. Toda ondi nisem koval slavohlepih načrtov, ampak zamišljen, zamaknjen sem ponižno čepel v svojem kotu in vzdihoval po nedosežni ljubici. Duša se mi je polnila s sladko žalostjo. Razgreta domišljija mi je porajala prijetne slike; zamikal sem se v romantične prizore, kjer sva junakovala kajpada le Smaragda in moja zaljubljenost. Take trenutke sem se čutil vsega srečnega, vsega blaženega, tako da ne bi menjal z nikomer za ves svet ne. Kadar sem se pa zopet vzdramil in iztrezil, me je zabelelo v sreci in smilil sem se sam sebi. Kaj pa sem bil jaz, uboga niča, Smaragdi, ki je imela na izbero toliko odraslih kavalerjev! Morila me je žgoča ljubosumnost, zavidal sem vse njene sopenice in soigralice, tudi šepetale, gode in celo kalisne porivače. Zdrnil sem se, da sem le slisal besedo gledališče... primadona... opera...

Učil sem se prav slabo. Zastonj me je opozarjal major Blazevica na "kariero, kariero!" Podoba preleaste Smaragde mi je trepetala vedno pred očmi in mi polnila vse omisele.

Kraljica mojega ranjenega srca pa ni vedela čisto ničesar o mojih obličinah. Gjuro mi je nečesto-krat svetoval, naj ji na rožnoderčnem, prijetno parfimiranem listu napovem ljubezen. Toda vselej mi je upadel pogum, da bi ji razodel svoje latentne občutke. Bal sem se poraza. Izpovedaval sem se le dnevniku, ki ga hranim še danes.

(Konec prihoduji.)

Kje je moj bratranec JOSIP MIKOLIČ? Doma je iz Hriba št. 63 pri Loškem potoku. V Ameriki biva kaka tri leta in pred šestimi meseci mi je pisal iz Emporium, Pa., od takrat pa nič ne vem, kje se nahaja. Prosim, enjane rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — John Mikolich (kosarnar), 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (3-5-5)

POŠTA ZA AVSTRIJO.

Parniki, ki vzamejo avstrijsko pošto, odplujejo: "United States" 11. maja. "Oscar II." 18. maja. "Frederick VIII." 31. maja. "Hellig Olav" 8. junija. "United States" 22. junija. "Oscar II." 29. junija. Izrežite ta seznam, da se bodele vedeli ravhati.

Kje je moja sestra ANA ZADNIK? Doma je iz Podbeže, pošta Podgrad, Primorsko. Pred dvema letoma je bila v Alleghe, Pa., in kje je sedaj, ne vem. Zato prosim, da se mi javi, ali pa če kdo ve za nje naslov, da ga mi naznani, za kar bom hvaležen. — Joseph Meršnik, 705 E. 160. St., Cleveland, Ohio. (1-3-5)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDAJAVAH.

Camel CIGARETTES

Primerjajte Camels s katerokoli cigareto na svetu po katerikoli ceni!

Zato, ker so Camels najbolj zadovoljujoče cigarete, kar si jih morete misliti, ker nimajo slabega okusa in so mehke, ne grizejo in ne sčegčejo v grlu!

Camels so izvrstna mešanica izbranega domačega z izbranim turškim tobakom — tako nove za vaš okus, kakor so poživljajoče. Camels vas bodo tako zadovoljile in tako se vam bodo prikupile, da ne boste mislili na kupone ali darila.

Pravi užitek kajenja se bo začel za vas šele, ko boste začeli kaditi Camels. 20 za 10c.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, Winston-Salem, N. C.

Camels prodajajo povsod v umetnih zavojih. 20 za 10c, ali deset zavojikov (20 cigaret) v kartonu po \$1.00. Zelo vam priporočamo te kartone za dom, za urad ali kadar potujete.

POZOR, ROJAKI!

Prvi slovenski HOTEL IN SALOON v Clevelandu, O.

Centenim rojakom v Clevelandu in okolici prijazno naznanjam, da sem prevzel znani

HOTEL IN SALOON "GILBREATH"

na 694 E. 152. St., Collinwood.

Pri meni dobite vedno vse sveže: dobro pivu, domača vina najboljše vrste, izvrstno žganje, tudi drozhenko, brinjevec in slivovko. Dišeče smodke so vam na razpolago. Dobite tudi vedno topli prigrizek, kakor sveži guljaš in pristne domače kranjske klobase.

Imam več lepo urejenih in suaznih sob za prenočišče. Vsako soboto je pri meni godba, kjer se lahko podomače zabavate, pa tudi zasujete, ako vas veseli.

Pozdravljam iskreno vse Slovence in Slovence po celim Clevelandu in okolici ter se vam priporočam za obilen obisk.

Posebno se vam priporočam, da priredite sedaj, ko bo tople vreme, izlete k meni, vsi mi boste dobrodošli.

ANTON SERSHEN.

694 E. 152. St., Collinwood, (2-8-5) Cleveland, Ohio.

ŽENITNA PONUDBA.

Mladenec v starosti 34 let, z dobro plačo plačo, se želi seznaniti s pošteno Slovenko od 25 do 30 let staro v svrhu ženitbe. Vdova brez ali z enim otrokom ni izključena. Denar je postranska stvar. Le resne ponudbe s sliko pošljite pod šifro:

"Gotova sreča".

Box 212, Adamson, Okla.

Rad bi izvedel za naslov svojega svaka ANDREJA BERNE. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, prosim, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Baša Kovač, Box 112, St. Marys, Pa. (1-3-5)

Rad bi izvedel za svojega prijatelja JOSIPA POTEPA. Doma je iz Dolenjega Zemonja pri Ilirski Bistrici. Če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se sam oglasi. — Frank Čeligoj, P. O. Steyer, Md. (1-3-5)

V ZALOGI imamo še nekaj SLOVENSKO-AMERIŠKIH KOLEDARJEV za leto 1916.

Da je bil letošnji Koledar res nekaj posebnega, je razvidno. Tega, ker smo ga morali dvakrat tiskati in nam je že druga zaloga skoraj popolnoma pošla. V Koledarju je preko trideset krasnih slik, razni zanimivi članki, lepe povesti in poljudno pisane znanstvene razprave. Naročite ga takoj, da ne bo prepozno! Stane s poštnino vred 35 centov.

Slovensko Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York City.

Želim izvedeti za naslov JOHNA

HITL. Pred dvema letoma je bil v Chisholmu, Minn., in od tu je odpotoval v državo Kansas. Prosim ga, da se mi javi, ali pa če kdo ve, da mi naznani njegov naslov, ker poročati mu imam nekaj važnega. — John Baraga, Box 459, Chisholm, Minn.

DELO

dobi takoj 15 mož za delati drva. Plača \$1.35 od klafre. Za pojasnila se obrnite na:

Frank Gerzina, Box 382, Coudersport, Pa. Potter Co.

POZOR! HIPNOTIZEM

Izšla je vseokoli zanimiva knjica, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih do zdaj še slutil ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvajsetimi krasnimi slikami. V njej so natančno navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje pojasnjeni pojavi, katere smatra navaden človek za nenaravne.

Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50.

Oul, ki ni 2 njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročite pri: "SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

POZOR ROJAKI!

Nalaganje mamo na enak način, kakor tudi na moške brke in brado. Od tega masla zrastejo v štirih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moške krasni brki in brada in ne bode odpadali ne povali. Nematizem, kostol ali trganje v rokah, nogah in v križu. V osem dneh popolnoma odstranimo rane, opekline, bole, ture, krasne in grise, vtrne noge, kurje očesa, osovline in par dneh popolnoma odstranimo. Kdor bi svoje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj na ceno, knjižico in žepni Koledar in pošljite 2 cente v markah za poštnino.

JACOB WAHČIČ, 1092 E. 64. St., Cleveland, O.

ZASTONJ MOŽEM

DR. J. RUSSELL PRICE CO., 8.902, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill., U. S. A. Gospodje: — Pošljite mi takoj svojo brezplačno knjižico.

Rad bi izvedel za naslov svojega

očeta FRANKA BELČJAN, podomače Martinov iz Doljakega. V Združenih državah biva že 14 let in 9 let že nimam nobenega glasu o njem. Star je 59 let in bival je svoječasno v Clevelandu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Belčjan, Box 219, Vandling, Pa. (2-4-5)

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojim izvečji. Pošljim 6 steklenice za \$1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih.

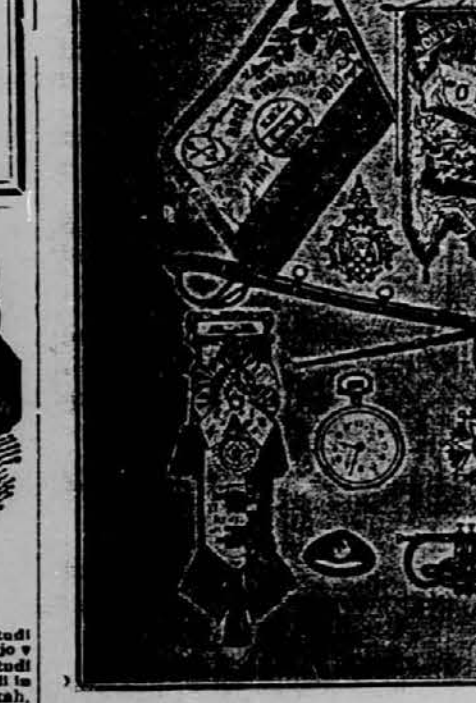
F. P. Barton piše: "Naznanim vam, da sem prejel od vas izvečje za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še št." Takih enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvalje vredno. Pišite na:

Z. JAKSHE, Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalle, goibene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Upravljanje Vsa stare le 2c. pa si bodele prihranili dolarje.

Četko, več vrst pošljim brezplačno. Pišite ponj.

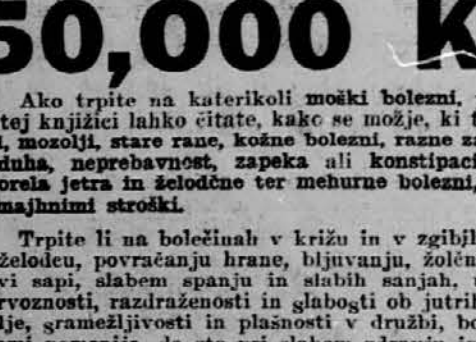
(VAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328, 1-3)

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalle, goibene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Upravljanje Vsa stare le 2c. pa si bodele prihranili dolarje.

Četko, več vrst pošljim brezplačno. Pišite ponj.

(VAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328, 1-3)

50,000 KNJIZIC

Ako trpite na katerikoli moški bolezni, pišite po našo brezplačno knjižico. V tej knjižici lahko citate, kako se morate, ki trpijo na bolezni kot je zastrupljena kri, mozolji, stare rane, kožne bolezni, razne zastarele in nalezljive moške bolezni, naduha, neprehajnost, zsepka ali konstipacija, katar, žila žila, revmatizem, okorela jetra in šelodčne ter mehurne bolezni, vsepačo zdravilo privatno doma in z majhnimi stroški.

Trpite li na bolečinah v križu in v zgibih, na glavobolu, izgubi teka, kislini v želodcu, povračanju hrane, bljuvanju, žolčnem riganju, nečistem jeziku, smrdljivi sapi, slabem spanju in slabih sanjah, utrujenosti in naglem razburjanju, nervoznosti, razdraženosti in globoki ob jutrih, črnih kolobarjih pod očmi, izgubi volje, smiseljivosti in plašnosti v družbi, bojazni in na prepadenosti? Ti simptomi pomenijo, da ste pri slabem zdravju in da potrebujete zdravniške pomoči in nasveta. Naša knjižica, katere se lahko imenuje kakovost, vsebuje vsebuje dobre podatke in nasvete za bolne ljudi. Zaloga znanosti je in lahko vam pomaga k zdravju, moči in kreposti.

Pošljite kupon za brezplačno knjižico.

POZOR!

Rojaki v Indianapolis, Ind., in okolici obrnite se k meni za pojasnila, kadar popravljate svoje hiše ali pa nove zidate. Jaz dam vsa stavbanska pojasnila brezplačno. Torej vprašajte za vse podrobnosti mene, predno se s kom pogodite. Ne bo vam žal.

Vsem rojakom se tople priporočam.

FRED HROVATIN, 724 North Warman Avenue, (29-4-5-5) Indianapolis, Ind.

EDINI SLOVENSKE SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovincem naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. št. 418. Za obilen posest se priporočam. JOS. SCHARABON.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Centenim rojakom v Clevelandu, Ohio in okolici naznanjam, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH, kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo stroko spadajoče posle ter izdajati praviljavna potrdila, vsled česar ga rojakom najtopleje priporočamo. Upravništvo Glas Naroda.

Guy de Maupassant:

BRATA

(Priredil J. T.)

17

(Nadaljevanje).

— Če bi ne prišel pome — mu je rekla. — bi se ne upala v je-dilnico.

Tedaj je začel oče Roland kričati na stopnicah:

— Strela božja, ali ne bomo danes nič jedli? — Kaj pa delate hudiča?

Ker se ni nikdo oglasil, je znova zatulil:

— Josipina, kje pa si?

Oddalec neke se je odzvala kuharica in rekla:

— Tukaj sem, gospod, kaj hočete?

— Kje je gospa?

— Se vedno v spalnici in gospod Žan je pri tujci.

— Alojzija!

— Kaj hočeš, za božjo voljo?

— Jesti hočem.

— Takoj, takoj. — Le malo potrpi.

Šla je v jedilnico, Žan pa zanj.

Ko je Roland zagledal Žana, je vzkliknil:

— No, ali si že zopet tukaj? — Ali se ti ne dopade v svojem za-čaranem gradu?

— Nekaj sem moral z materjo pogovoriti.

Ko mu je ponudil roko, se mu je zdela, da je prijel za nekaj miz-ega, spolzkega. — Zdelo se mu je, kot da bi se za vedno poslavljaj.

— Ali je Peter že spodaj? — je vprašala gospa Rolandova.

— Ne — je odvrnil mož. — No, saj on takole tako vedno pre-pozno pride. — Ne vem, zakaj bi ga čakali.

— Pojdi ponj — je rekla mati Žanu. — Žalosten bi bil, če bi ne čakali nanj.

Žan je odšel po stopnicah in potkal na vrata bratove sobe.

— Naprej! — je zaklical Peter.

Vstopil je. — Peter je bil sklonjen nad mizo in nekaj pisal.

— Dobro jutro! — je rekel Žan.

Peter se je zravnil in odvrnil:

— Dobro jutro.

Podala sta si roke kot da bi se nič ne zgodilo.

— Ali ne boš šel k zajtrku?

— Hm... to se pravi... veliko dela imam še.

Petrov pogled je vprašujoče počival na bratu. — Peter bi bil na vsak način rad izvedel, kaj se je zgodilo.

— Čakajo te.

— A tako... no... ali je mati spodaj?

— Seveda, saj me je ona poslala pote.

— O, če je tako, bom pa šel.

Pred jedilnico se je nekaj časa obotavljal, zatem je pa naglo od-prl vrata ter opazil očeta in mater, ki sta sedela pri mizi.

Oči ni dvignil in nobene besede ni izpregovoril, ko je stopil k materi, da bi ga poljubila. — To je bila samo zadnji čas navada. —

Prej jo je vedno on poljubljaj na lica.

Čutil je, da so se približale njene ustnice čelu, ni pa vedel, če so se čela dotaknile ali ne.

Pogledal jo je in pomislil sam pri sebi:

— Bog ve, kaj se je zgodilo večer zvečer med mojo materjo in mojim bratom?

Žan ji je rekel "mamica" in "ljuba mati", ter je bil tako po-strežljiv kot še nikoli.

— Najbrže sta zelo jekala — je pomislil Peter. — Toda Bog ve, kaj sta ukrenila? — To mu je za vedno ostalo nepojasnjeno. — Ali snatra Žan svojo mater za krivo, ali se jezi name?

— Kmalu mu je začela očitati vest, da je prejšnji dan malo preveč govoril. — V grlu ga je nekaj ticalo, ustnice je imel krčevito stisnjene. — Ni mogel govoriti niti jesti.

Vso dušo mu je napolnilo hrepenenje, da bi zapustil hišo, katera ni bila več njegova, da bi zapustil vse te ljudi, s katerimi nima nobene zveze. — Najrajše bi šel v tem trenutku v tej uri. — Vstran! Samo vstran od tukaj! Vedel je, da ne more več ostati v njihovi bližini, vedel je, da bi jih že samo s svojo navzočnostjo dovolj mučil in trpinčil.

Žan se je pogovarjal z Rolandom. — Peter se sprva ni menil za ta pogovor, ko je pa opazil, da hoče brat s svojimi besedami nekaj posebnega izraziti, je postal malo bolj pozoren.

— To bo najbrže najlepša ladija — je rekel Žan. — Pravijo, da bo imela pettisot šeststo ton. — Prihodnji mesec se bo podala na prvo pot.

Roland se je začudil.

— Ze? — Jaz sem mislil, da to leto sploh se ne bo dograjena.

— Motil si se, oče. — Število delavcev so podvojili, samo da je bila se pred jesenjo končana. — Danes zjutraj sem bil v pisarni pa-robrodne družbe in sem govoril z nekim uradnikom.

— Res? — S kom pa?

— Z gospodom Marchandom, ki je oseben prijatelj načelnika upravnega odbora.

— Res? Ali ga poznaš?

— Seveda. — Poleg tega sem ga tudi prosil za malo uslugo.

— Kaj ne, da nam boš izposloval vstop na "Lothringen", pred-no bo odpeljal? — Jaz bi si jo strašno rad ogledal.

— Nič lažjega kot to.

Žan je umolknil; iskal je primernege uvoda, da bi pojasnil ono, kar mu je ležalo na srcu.

— Krasno življenje mora biti na takem velikem parniku. — Več kot polovico meseca je človek na suhem in sicer v dveh mestih, ki sta svetovno znani: v New Yorku in v Havre. — Pol meseca se vozi po morju, seznanja se z ljudmi, dobi prijatelje in znance. Taka znan-stva so že marsikateremu zelo pripomogla. — Kapitan ima ponavadi petindvajsetisot frankov letne plače. — In koliko lahko še postra-ni zasluži. — Komisar ima desetisot, zdravnik pa pettisot in poleg tega še prosto stanovanje, hrano, kurjavo, potrežbo in druge ugod-no-sti. — Lahko se reče, da tudi zdravnik pride na desetisot fran-kov.

Petrov pogled se je srečal s pogledom njegovega brata.

— Ali je težko priti za zdravnika na tak parnik? — je vprašal po kratkem molku.

— Je težko in ni težko. — Vse je odvisno od priporočila.

Tem besedama je sledil dolg molk, katerega je prekinil Peter z vprašanjem:

— Prihodnji mesec praviš, da bo parnik odpeljal?

— Da, sedmega.

— Zopet so vsi umolkili.

Peter je premišljeval. — Proketo, dobro bi bilo, če bi prišel za zdravnika na tako ladjo. — Pozneje bi si že pomagal na kak način, če bi mi ugajalo, bi pa tudi za vedno ostal. — Že vsaj družini grem s potjo, če že drugega ne. — Denarja nimam. — Predvečerajšnjem sem moral zastaviti uro. — Mater ne morem več prositi za denar.

— Jaz bi šel z veseljem, če bi dobil to službo.

— Saj jo lahko dobiš, če hočeš.

— Ne vržam. — Jaz namreč ne poznam nobenega člana prekoatlantske družbe.

Roland ga je začuden pogledal.

— Kaj je pa s tvojimi načrti, katere si napravil, kaj je s študi-jami, na katere si bil tako ponosen?

— V življenju se večasih pojavijo trenutki — je rekel Peter s pridruženim glasom. — ko mora človek vse žrtvovati in se odreči naj-ljubšim nadam. — Ta služba bi mi bila le za silo. — Kaj lahko bi si prihranil par tisoč frankov.

Oče se je takoj vdal.

— Če pa tako misliš, je prav. — V dveh letih lahko prihraniš šest ali sedem tisoč frankov, in s tem denarjem se že lahko opomo-ješ. — Kaj pa ti misliš, Alojzija?

— Mislim, da bo Peter prav ukrenil — je odvrnila s tako tihim glasom, da je bilo komaj razumeti njene besede.

(Dalje prihodnjic).

Rad bi izvedel za naslov svojega

bratrance FRANKA BERČAN.

Doma je iz Spodnje Brezove,

fara Višnja gora na Dolenj-

skem. Če kdo izmed rojakov ve

za njegov naslov, naj ga mi ja-

vi, ali naj se pa sam oglasi. —

Matthew Berčan, R. F. D. 4,

Box 51, Girard, Kansas.

(2-4-5)

Rad bi izvedel za naslov svojega

prijatelja JOSIPA STEMBER-

GAR, podomače Županov iz Vr-

bove pri Hirske Bistrici. Prosim

cenjene roje, če kdo ve za nje-

gov naslov, da ga mi naznači,

ali naj se pa sam javi. — Ivan

Maljavec (doma iz Sušaka na

Primorskem), Box 242, Saint

Marys, Pa. (2-4-5)

dobite "GLAS NARODA" skosi štiri mesece dnevno, izvenštir nodelj in po-stavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donosa dnevno poročila z bojišča in razne sli-ke. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH,

: : DELO OKUSNO. : :

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST 80:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
GENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

62 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelj, uredniki in državljani o knjigi "Doli z orožjem"?

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjige sem s velikim užo- kom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga vse- lupva na človeka in obseva nebroj lepih misli...

Friderik pl. Bochenstet: Odkar je umrla madama Stael ni bil na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanj- ga časa. Ko človek prebrta to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobsen: To knjigo bi človek najraje poljubil, V dno srca me je pretrgal, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Kosogger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Grigolach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z oro- žjem" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vsa kulturna jezika, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo jo tudi v Soli ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjige?

Hans Hart (— To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem kdaj sedaj bral...)

O. Neumann Nefer: — To je najboljša knjiga, kar so ji še spali ljudje, ki se borijo za svetovni mir...

Hans Lamm (na shodu, katerega je imel leta 1896 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsekakor jo bom po-sodil. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje mesto, ki bi mi bila krilomavet in vili vae narode...

Financijski minister Dousajowski je rekel v nekem svojem govo- ru v poselarski zbornici: Šel je bila pred kratkim v posebnih knjigah opazna na pretresljiv način vojna. Knjige ni napljal noben voja- ški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprava nemška Barla pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posredite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nihče več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročila se pošiljajo na:

Slovenic Publishing Co.,

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAZNANILO.

Benjamin naročnikom v Penna.

in v West Virginiji naznanjamo,

da jih bo v kratkem obiskal naš

zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naroči- nino in izdajati tozadevna po- trdila.

Upravništvo "Glas Naroda".

Brezplačen nasvet in pouk
priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUS- TRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje pris- seljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so z nji- mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljani Združenih dr- žav, kje se oglašiti za državljans- ke listine.

Sorodniki naj bi čakali novo- došle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:

STATE DEPARTMENT

OF LABOR,

BUREAU OF INDUSTRIES

AND IMMIGRATION,

Newyorški urad:

230, 5th Ave., Room 2012.

Odpri vsak dan od devetih do- polodne do petih popoldne in ob

sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Mor- gan Building. Odpri vsak dan od

devetih dopoldne do petih po- polodne in ob sredah od sedme do

devete ure zvečer.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a de- lo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsako pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravki vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka- koršna kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio in oko- lici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMBE,

ki je pooblaščen pobirati naroči- nino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij- skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 86tih stranah in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca Velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 2 stranah, vsaka stran 8 pri 14 palca,

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre- bivalcev, držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katere zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znak in natančen naslov in mi vam takoj odpeljemo zašljene atlas. Pri vsakem odjema damo popust.

Slovenic Publishing Company,

62 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJEM IN PRESKRBUJEM

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne

nasvete v vseh vojaških zadevah. Mojakoži, ki žele dobiti

ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede

datuma izkrsanja ali imena parnika.

Obznanje po skupni na njega, kjer boš točno in solidno po- stignil.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcah

Cena 15 centov.

Začel je natančen popis koliko obsega kaka država,

koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V salogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedi- njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma- cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pr nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih

držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Fran- cije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vesani v pisno

in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,